

BORLÄNGE

Detaljplan för del av Stora Ornäs 1:52 inom Ornäs i Borlänge kommun, Dalarnas län

Samrådsredogörelse

Ett förslag till detaljplan som möjliggör bostadsbebyggelse, kontor, detaljhandel utom handel med livsmedel, park och gång- och cykelväg samt säkerställer befintlig småbåtshamn med bryggor, iläggingsplats, natur, gator samt gångvägar har tagits fram i augusti 2019.

Planområdet ligger centralt i Ornäs, väster om Ösjön (Kvarnviken). I norr avgränsas planområdet av Tomnäsvägen och Ösjön, i väster av privatägda fastigheter och Torsångsvägen, i söder av parkmark och öppet vattenområde samt i öster av Ösjön.

Samråd har skett om planförslaget samt att detaljplanen inte medför någon betydande miljöpåverkan. Samrådet pågick under tiden 2 september – 15 oktober. Samrådshandlingarna, daterade augusti 2019, sändes ut till sakägare enligt fastighetsförteckning samt till berörda remissinstanser enligt särskild sändlista. Underrättelse om samrådet har även skett genom kungörelse i ortstidningarna. Planhandlingarna fanns under samrådet tillgängliga på biblioteket vid Sveatorget, på Palladium Sveagatan 21 samt på kommunens hemsida. Den 18 september klockan 16:00 - 18:30 hölls ett samrådsmöte, i form av ett öppet hus, i Ornäs skolans matsal.

Övriga upplysningar lämnas av planarkitekt Marie Arkeback, e-post: marie.arkeback@borlange.se

Vid samrådstillfället har följande skrivelser inkommit

		Med erinran	Utan erinran	Ej tillgodosedda
1.	Länsstyrelsen (2019-10-17)	X		
2.	Lantmäterimyndigheten (2019-09-27)	X		
3.	Sakägare enligt fastighetsförteckning			
3.1	Boende 1 (2019-10-15)	X		X
	Boende 2 (2019-10-15)	X		X
	Boende 3 Stora Ornäs 1:42 (2019-10-15)	X		X
	Boende 4 Stora Ornäs 1:42 (2019-10-15)	X		X
	Boende 5 Stora Ornäs 1:56 (2019-10-15)	X		X
	Boende 6 Stora Ornäs 1:56 (2019-10-15)	X		X
	Boende 7 Stora Ornäs 1:57 (2019-10-15)	X		X
	Boende 8 Stora Ornäs 1:57 (2019-10-15)	X		X
	Boende 9 Stora Ornäs 1:41 (2019-10-15)	X		X
	Boende 10 Stora Ornäs 1:41 (2019-10-15)	X		X
3.2	Boende 11 Stora Ornäs 1:68 (2019-10-14)	X		X
	Boende 12 Stora Ornäs 1:68 (2019-10-14)	X		X
3.3	Boende 13 Stora Ornäs 1:47 (2019-10-11)	X		X
	Boende 14 Stora Ornäs 1:47 (2019-10-11)	X		X
4.	Övriga, ej sakägare			
4.1	Privatperson 1 (2019-10-15)	X		X
	Privatperson 2 (2019-10-15)	X		X
4.2	Privatperson 3 (2019-10-15)	X		X
4.3	Privatperson 4 (2019-10-15)	X		X
4.4	Privatperson 5 (2019-10-15)	X		
4.5	Privatperson 6 (2019-10-15)	X		X
4.6	Privatperson 7 (2019-10-15)	X		X
4.7	Privatperson 8 (2019-10-15)	X		X
4.8	Privatperson 9 (2019-10-15)	X		X
4.9	Privatperson 10 (2019-10-15)	X		X
4.10	Privatperson 11 (2019-10-14)	X		X
	Privatperson 12 (2019-10-14)	X		X
4.11	Privatperson 13 (2019-10-14)	X		X
	Privatperson 14 (2019-10-14)	X		X
	Privatperson 15 (2019-10-14)	X		X
	Privatperson 16 (2019-10-14)	X		X

4.12	Privatperson 17 (2019-10-14)	X		X
4.13	Privatperson 18 (2019-10-11)	X		X
	Privatperson 19 (2019-10-11)	X		X
4.14	Privatperson 20 (2019-10-11)	X		X
	Privatperson 21 (2019-10-11)	X		X
	Namnlista med 654 underskrifter (2019-10-11)	X		X
4.15	Privatperson 22 (2019-10-08)	X		X
5.	Myndigheter, sammanslutningar, kommunala nämnder, förvaltningar, bolag och övriga			
5.1	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (2019-10-15)		X	
5.2	Dalarnas Fotbollsforbund (2019-10-15)	X		X
5.3	Trygghet och hållbarhet/Hållbar utveckling (2019-10-15)	X		
5.4	Borlänge Energi (2019-10-15)	X		
5.5	Ornäs BK, styrelsen (2019-10-15)	X		X
5.6	Polismyndigheten (2019-10-14)	X		
5.7	Statens fastighetsverk (2019-10-11)		X	
5.8	Barn- och utbildningsnämnden (2019-10-02)	X		
5.9	Omsorgsnämnden (2019-10-01)		X	
5.10	Hysesgästföreningen (2019-09-27)	X		X
5.11	Region Dalarna, Kollektivtrafikförvaltningen (219-09-24)	X		
5.12	Borlänge Villaägarförening (2019-09-23)	X		
5.13	Räddningstjänsten DalaMitt (2019-09-20)		X	
5.14	Telia Sverige, Skanova (2019-09-19)		X	
5.15	Kultur- och fritidsnämnden (2019-09-11)		X	
5.16	Trafikverket Region Mitt (2019-09-04)	X		
5.17	Miljönämnden (2019-10-18)	X		

Inkomna synpunkter och föreslagna justeringar med anledning av dessa framgår av nedanstående sammanställning. Planhandlingarna och inkomna skrivelser vid samrådstillfället finns tillgängliga i sin helhet hos Samhällsbyggnadssektorn, plan- och markkontoret.

Då en stor del av de inkomna yttrandena behandlar samma frågor har plan- och markkontoret valt att samla ihop och besvara dem i nio ämnesrubriker (se nedan). Under varje enskilt yttrande hänvisas det till den eller de specifika ämnesrubriker som yttrandet berör. Om yttrandet behandlar frågor som ämnesrubrikerna inte omfattar besvaras yttrandet i kommentaren till varje enskilt yttrande.

Kommunen behöver bygga bostäder

En kommun förändras och utvecklas konstant, i dagsläget behöver ytterligare bostäder möjliggöras i Borlänge. Kommunen har ett tydligt direktiv från verksamma politiker att möjliggöra upprättandet av 375 nya bostäder/år. Det kommunala planmonopolet som gäller i Sverige anger att det är kommunen som ansvarar för planläggning av markområden inom kommunen. Utifrån plan- och bygglagen, samhällsnyttan,

politiska direktiv, styrdokument, läge, behov, förutsättning, utredningar och övrigt underlag bedömer kommunen vilket ändamål som området är mest lämpat för. Kommunen har rådighet över marken inom aktuellt planområde. I alla byggprojekt försöker kommunen tillmötesgå åsikter och önskemål om det är möjligt. Kommunen måste dock väga det allmännas bästa mot den enskilda personens bästa. Företråde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Enligt översiktsplanen ska de nya bostäderna fram för allt tillskapas i Borlänge centrum, i ett antal utpekade serviceorter samt i riktning mot Falun. Ornäs är en av de utpekade serviceorterna. Då det är många bostäder som behöver byggas krävs det att kommunen arbetar med många parallella projekt samtidigt. Det kan handla om att påverka fastighetsägare att vilja bygga på sina fastigheter eller att kommunen ser över var det finns kommunal mark som kan upplåtas till bebyggelse. Ibland finns det gällande detaljplaner som redan möjliggör exploatering, då behöver kommunen finna någon som vill bygga. Ibland är marken oexploaterad utan någon gällande detaljplan. Då behöver det utredas om platsen är lämplig för bebyggelse och i vilken omfattning. Detta är en process som oftast sträcker sig över flera år och innefattar flertalet delmoment. De närliggande områdena Oberget och Barkargärdet är två områden som är aktuella för bostadsbebyggelse. Bägge områdena planeras i stor utsträckning på oexploaterad mark där infrastruktur-åtgärder krävs. För Oberget tas nu ett planprogram fram för att klargöra förutsättningarna och fastställa de översiktliga riktlinjerna för utveckling av Oberget. För området öster om Barkargärdet togs det under 2014-2015 fram en förstudie för området. Förstudien kommer utgöra underlag till ett eventuellt planprogram. Det är politiska direktiv som avgör vilka förstudier/program/detaljplaner som prioriteras för stunden.

Alternativa lokaliseringsområden för bostäder

Utgångspunkten i kommunens strategi för förtätning av Ornäs är att komplettera med ny bebyggelse nära befintlig offentlig- och kommersiell service, utbyggd infrastruktur och intill kollektivtrafikstråk. Samtidigt ska jordbruks- och skogsbruksmarkens produktionsförmåga bevaras för framtiden, vilket innebär att ny bebyggelse ska undvikas i odlingslandskapet. Hänsyn ska tas till översvämningsområden, buller från E16 och järnvägen samt markägförhållanden. Utifrån dessa premisser utredes två alternativa områden för bostadsbebyggelse i början av planprocessen, dessa presenteras i planbeskrivningen. Utredningens sammantagna bedömning innebär att det inte är möjligt att tillgodose behovet av en exploatering av aktuell omfattning och karaktär i andra delar av tätorten än inom aktuellt planområde.

Ornäs IP

Ornäs IP nyttjas idag av Ornäs BK. Klubben har tre aktiva lag som tränar och spelar matcher på fotbollsplanen. Det är kommunen som äger marken samt de byggnader som hör till idrottsplatsen. Innan den nuvarande fotbollsplanen anlades på slutet av 70-talet fanns det planer på att bygga bostäder på platsen. Idag är fotbollsverksamheten mindre och det råder bostadsbrist i kommunen. Därför behöver kommunen se över sitt markbestånd och se var det är möjligt att bygga bostäder. Om det finns intressekonflikter behöver kommunen väga det allmännas bästa mot den enskilda personens bästa. Företråde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning av marken. Redan idag finns det kapacitet för Ornäs BK att träna och spela på Torsångs IP's gräs- och konstgräsplaner. Plan- och markkontoret har avvägt de olika intressena utifrån rådande förutsättningar och bedömt att utövandet av fotboll går att utföra på befintliga planer på Torsångs IP. Den 19 december 2017 tog fritidsnämnden beslutet att samlokalisera Ornäs IP och Torsångs IP. Torsångs IP kommer att bli huvudersättningsplan för Ornäs IP. Utöver Torsångs IP så finns det ett politiskt beslut som anger att förutsättningarna för att anlägga en elvamanna-plan angränsande till Ornäs skola ska utredas. Om denna plan anläggs blir det som komplement till Torsångs IP, planen skulle även kunna nyttjas av Ornäs skola.

Torsångs IP har under hösten fått en konstgräsplan och utöver de fyra befintliga omklädningsrummen planeras ytterligare två att tillföras. En kanslidel med förråd planeras att uppföras för Ornäs BK. En samlingslokal finns i nuläget vid Torsångs IP, denna kommer att samnyttjas. Det finns ingen läktare vid Torsångs IP. Ytterligare parkeringsplatser ska anordnas.

Då de gällande politiska besluten anger att Ornäs BK ska samlokaliseras med Torsångs IP och att befintliga Ornäs IP samt angränsande mark ska provas för bostadsbebyggelse så är det oklart vad som händer med

Ornäs IP om detaljplanen inte genomförs. Då krävs det nya politiska beslut angående markens framtida användning.

Utveckling av friluftslivet

Genom att planlägga kommunens enda allmänna iläggningsplats för båtar samt den största småbåtshamnen i kommunen så säkerställs tillgängligheten till rekreationsområdena Ösjön och Runn. Detaljplanen säkerställer även att allmänheten ska kunna röra sig genom småbåtshamnen i nord/sydlig riktning samt att en allmän park möjliggörs i närheten av vattnet. I dagsläget har allmänheten ingen rättighet att få röra sig inom småbåtshamnens arrendeområde. Alla dessa åtgärder medför att allmänheten fortsättningsvis kommer att ha en hög tillgång till området och vattenområdena. Detaljplanen kommer inte att innebära att möjligheterna till skridsko- och längdskidåkning, båtliv, fiske eller skoteråkning kommer att minska.

Småbåtshamnens behov av expanderings

Kommunen ska utveckla friluftslivet på och kring Ösjön och Runn, både för att få fler och bättre rekreativsmöjligheter men också för att skapa attraktiva miljöer för boende och näringsliv som kan locka nya invånare och verksamheter till regionen. Det är därför viktigt att den befintliga småbåtshamnen kan fortsätta att bedriva och utveckla sin verksamhet. Ett genomförande av detaljplanen möjliggör att ytterligare båtplatser och uppställningsplatser kan anläggas och byggnader uppföras.

Alternativa ytor för småbåtshamnens uppställning av båtar

Befintlig uppställningsyta för vinterförvaring av båtar är i dagsläget för liten i jämförelse till antalet båtplatser och är därför i behov av utökning. Uppställningsytan behöver av flera skäl vara placerad i angränsning till iläggningsplatsen och bryggorna. De huvudsakliga skälen är att transporten av båtarna mellan iläggningsplats och uppställningsyta sker med kran som inte kan transportera båtarna långa sträckor. Samt att ett arrendeområde för småbåtshamn bör omfatta alla funktioner som behövs för att en småbåtshamn ska kunna bedrivas. Sett ur ett driftperspektiv är det även av yttersta vikt att förrådsutrymmen och infrastruktur kan samnyttjas.

Förslag har lagts fram att åkern norr om planområdet, mellan järnvägen och Tomnäs vägen (inom Stora Ornäs 1:1), kan nyttjas för uppställning av båtar samt av småbåtshamnens parkering. Denna fastighet är privatägd, kommunen har därför ingen rådighet över marken. Kommunen har varit i kontakt med markägaren, som anger att staten har ett avtal att nyttja marken delar av året till parkering för besökande till Ornäsloftet. Markägaren slår även gräset inom området, det är därför inte aktuellt att nyttja marken för småbåtshamnens räkning.

I söder angränsar uppställningsytan till en lekplats för yngre barn. I dag finns det en barriär mellan uppställningsytan och lekplatsen i form av en gångväg, en tät trädridå samt ett dike. Detaljplanen säkerställer att de eventuella förråden som kan behövas inom denna yta förläggs parallellt med trädridån, på så vis förstärks barriären.

Alternativa ytor för småbåtshamnens parkering

Småbåtshamnens behov av parkering ska anordnas inom arrendeområdet för småbåtshamnen. Då de befintliga parkeringsplatserna inte räcker till behöver nya anordnas. En möjlig lösning är att ytan som vintertid nyttjas som uppställningsplats, sommartid nyttjas till bil- och trailerparkering.

Trafiksituationen

Infrastrukturen i Stora Ornäs domineras av trafikplatserna till E16, Torsångsvägen och Dalsjövägen samt att järnvägen går genom samhället. Under ett dygn passerar i genomsnitt 65 tåg. Maxtimme är mellan 08:00 – 09:00 och 17:00 – 18:00 då sju tåg passerar under respektive timme. Av dessa är tre godståg och fyra persontåg. Med en nedfällningstid för järnvägsbommarna för persontåg på 1:30 min och 2:25 min för godstågen innebär detta att under maxtimme är bommarna nedfällda totalt cirka 13:30 min. Under denna tid finns risk för köbildning. Köbildningen förstärks då Ornäsvägen och Tomnäs vägen ansluter till Torsångsvägen i höjd med järnvägspassagen.

Att omstrukturera eller förstärka vägstrukturen i Ornäs är svårt. Det mest optimala är att järnvägen omstruktureras. Det finns sedan länge en järnvägskorridor mellan Borlänge och Falun dit järnvägen skulle kunna flytta. Borlänge kommun tillsammans med Falu kommun arbetar aktivt för att en omlokalisering ska ske. Det är dock trafikverket som ansvarar för den spårbundna trafiken och järnvägen. Det ska även nämnas att tidsmässigt är detta en mycket lång process men utifrån samhällsnyttans perspektiv så är det alternativet att föredra.

Trafikmängden som den nya bebyggelsen medför bedöms inte påverka trafikmiljön i en sådan grad så att nackdelen med ökningen av trafik väger tyngre än nyskapandet av ytterligare bostäder.

Antalet bilplatser inom det planerade bostadsområdet styrs av kommunens parkeringsnorm. Den gällande normen anger 0,9 platser per lägenhet (0,25 platser ifall lägenheten är mindre än 35 m²) eller 13 platser per 1 000 m² bruttoarea (7 platser ifall lägenheten är mindre än 35 m²).

Gällande räddningstjänstens framkomlighet så har de primära utryckningsvägar samt sekundära. De har även vid behov möjlighet att kontakta trafikverket och stoppa tåg.

Det finns idag separerade gång- och cykelvägar längs med Torsångsvägen och Dalsjövägen i Ornäs. Detaljplanen möjliggör en separat gång- och cykelväg från Torsångsvägen, längs Kolstigen och vidare ner till småbåtshamnen. Övrig cykling i Ornäs sker på gatan/vägen. Under år 2021 byggs en separat gång- och cykelväg längs med Faluvägen genom Barkargärdet och under år 2022 byggs resterande sträcka av Faluvägen fram till befintlig gång- och cykelväg i höjd med trafikplats Ornäs. Detta kommer att förbättra gång- och cykelmöjligheterna mellan Borlänge och Ornäs.

Kommunens kommunikation

Kommunen har vid flertalet tillfällen anordnat allmänna offentliga möten i form av "öppna hus" på Ornäs skola. Den 23 januari 2017 kl. 17-19 bjöd kommunen in allmänheten till ett öppet hus i Ornäs skola där möjlighet gavs att ställa frågor, diskutera samt komma med tidiga synpunkter gällande planarbetena i Ornäs och Oberget samt markanvisningstävlingen i Ornäs. Den 5 september 2018 kl. 17-19 hölls ett öppet hus i Ornäs skola där det vinnande förslaget i markanvisningstävlingen presenterades och synpunkter samlades in. Dessa båda möten hölls innan den formella planprocessen enligt plan- och bygglagen påbörjades. Under planprocessens samrådsskede hölls det ytterligare ett öppet hus i Ornäs skola, 18 september 2019 kl. 16- 18.30, då även representanter från Ornäs båtklubb deltog. Valet av mötestid samt mötesupplägg har utgått ifrån att så många som möjligt ska kunna närvara utifrån generella arbetstider, föreningsliv och familjesituation. Information om samtliga möten har kungjorts enligt plan- och bygglagen i lokaltidningarna samt på kommunens hemsida. Till närboende har information om mötena skickats per brev. Det är inte möjligt för kommunen att göra inlägg på facebook "Ornäs anslagstavla" eller att skicka information per brev till samtliga boende i Ornäs.

När det efterfrågats har kommunen haft enskilda möten med privatpersoner. Det har också funnits möjlighet att kommunicera via mail och telefon med ansvarig handläggare samt chef. Kommunen har utifrån fattade politiska beslut försökt att tillmötesgå de åsikter som lagts fram.

1. **LÄNSSTYRELSEN (2019-10-17)**

Frågor som kan leda till att planen överprövas enligt PBL 11:10

Miljö kvalitetsnormer – vatten

- Eftersom detaljplanen möjliggör exploatering i ett förorenat område måste kommunen säkerställa att ett ökat läckage inte äger rum på grund av exploateringen.

Det är krav på sanering inom kvartersmark bostad. Av de nämnda föroreningarna har endast zink och kvicksilver påträffats i det förorenade området. För zink är halterna i området överlag inte högre än den naturliga bakgrundshalten (som är ca 100 mg/kg TS). I 24 av 25 prov var zinkhalten acceptabel även för känslig markanvändning d.v.s. lägre än 250 mg/kg TS. I ett prov uppmättes en högre halt, 1 070 mg/kg TS. Ser man till de speciella förhållandena som råder kring Runn så måste dock zinkföroreningen bedömas som mycket liten, då det på många platser i Runns tillrinningsområde finns stora mängder kraftigt förorenat gruvavfall. Ett eventuellt zinkläckage från området bedöms också sakna betydelse för Runns (och Ösjöns) status, och försumbart i relation till vilka zinkmängder som i övrigt tillförs sjön (Runn tillförs dagligen ett par hundra kilogram zink via Faluån).

Kvicksilver har påträffats i 2 av 25 prov inom området. Vid en provpunkt var kvicksilverhalten 0,50 mg/kg TS, vilket är något högre än vad som är acceptabelt för känslig markanvändning (0,25 mg/kg TS) men lägre än vad som är acceptabelt för mindre känslig markanvändning (2,50 mg/kg TS). Naturvårdsverkets riktvärden för känslig och mindre känslig markanvändning anger föroreningshalter under vilka negativa effekter på människor, miljö eller naturresurser normalt är acceptabla i efterbehandlingssammanhang. Båda typerna av riktvärden är satta för att skydda ytvattenekosystem. Vid den andra provpunkten var kvicksilverhalten betydligt högre (30 mg/kg TS). Föroreningen som detekterades vid den provpunkten har dock avgränsats genom ytterligare provtagningar, och kommer att saneras. Ytterligare åtgärder för att säkerställa att ett ökat kvicksilverläckage inte äger rum bedöms inte som nödvändiga.

Inkomna synpunkter vid samrådet

- I småbåtshamnar kan sedimenten vara förorenade av tributyltennföreningar och om så är fallet även inom detta område måste kommunen säkerställa att exploateringen inte orsakar spridning av förorenat sediment.

Hälsa och säkerhet – förorenade områden

- Bestämmelsen a₂ behöver gälla inom hela markanvändningen B, bostäder
- Det råder oklarhet gällande om det sågverk som legat på platsen orsakat dioxinföreningar. Detta behöver vägas in i bedömningen.

Strandskydd

- Skälen till varför strandskyddet upphävs inom allmän plats GATA, PARK och NATUR behöver tydligare preciseras.
- Strandskyddet behöver upphävas för all mark inom markanvändning bostäder inom strandskyddsområdet. Dock inte för prickmarken mellan byggnaderna.

Riksintresse – Kulturmiljö Torsångsbygden

- Planförslaget behöver säkerställa den nya bebyggelsens takutformning och takmaterial.

Övrigt att beakta

Vattenområde W₂

- Kommunen kan förtydliga att det krävs dispens för nya anläggningar inom område W₂.

Plan- och markkontorets kommentar

Kommunen tolkar Länsstyrelsen som att det är ev. exploatering inom vattenområdet som behöver utföras på så vis att spridning av förorenat sediment inte sker. Då strandskyddet inte upphävs för detta område samt då det rör sig om vattenverksamhet kräver all exploatering antingen ett anmälningsförfarande eller en tillståndsprövning. I dessa processer utreds förutsättningar, lokalisering, tillvägagångssätt, lämplighet samt förhindrande av spridning.

Planhandlingarna är justerade så att planbestämmelsen a₂ omfattar hela markanvändningen B, bostäder och BK₁H₁, bostäder, kontor och detaljhandel.

Kartmaterial visar att såg- och brädgården fanns på platsen i alla fall under slutet av 1800-talet. Flygfoto från mitten av 1950-talet visar att sågverksamheten inte fanns kvar. Eftersom klorfenolpreparat (som kan medföra dioxinförening) började användas som träskyddsbehandling först på 1950-talet så bedöms risken för dioxin som väldigt liten.

Plankartan har ändrats så att endast allmän plats VÄG, GATA och PARK omfattas av upphävt strandskydd. Planbeskrivningen har kompletterats gällande de särskilda skälen. Plankartan anger att strandskyddet är upphävt för all mark inom markanvändning bostad som idag omfattas av strandskyddet.

Planhandlingarna har kompletterats med planbestämmelsen *Huvudbyggnad ska ha sadeltak och takpannor* (f₃) för kvartersmarken för bostäder och kvartersmarken för bostäder, kontor och detaljhandel.

Planbeskrivningen har kompletterats med informationen att det krävs strandskyddsdispens för nya anläggningar inom W₁ och W₂.

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentarNatur

- Om kommunen vill bevara äldre träd bör de omfattas av marklov.

Inom planområdet finns det inga rödlistade eller på annat sätt skyddade träd. Ambitionen är ändå att försöka spara så många träd inom allmän plats som möjligt. Därför har planläggningen av området anpassats i den mån det går efter de äldre träd som är i bra skick. Avvägning mot andra intressen har fått göras. En sälj som anses vara i fint skick omfattas av planbestämmelsen marklov för fällning.

Tydlighet

- Kommunen behöver beskriva den huvudsakliga karaktären inom park- och naturmarken.

Parkmarkens innehåll har förtydligats genom egenskapsbestämmelsen rekreation₁ (grillplats, sittplatser och aktivitetsyta). Förutom ledningsdragningar så kommer naturmarken att lämnas oförändrad.

Vibrationer

- Länsstyrelsen hänvisar till Trafikverkets yttrande gällande vibrationer (se 5.16).

Synpunkten noteras.

Undersökning av betydande miljöpåverkan enligt 6 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar

- Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

2. LANTMÄTERIET (2019-09-27)

- Ornäs vägförening (Stora Ornäs ga:1) omfattar planområdet. Gemensamhetsanläggningen behöver omprövas eller upphävas.
- Möjligtvis har g-område missats att markeras på plankartan vid förmodad väkanslutning till Tomnäsvägen.
- Oklart hur delar av gemensamhetsanläggningsområdet för gata och parkering kan omfattas av plusmark för komplementbyggnader.
- I bestämmelserna anges W_2 , max 6 st bryggor. Eventuellt bör annan formulering väljas.

Ansökan om upphävning för den del som omfattas av detaljplanen pågår. Planbeskrivningen har kompletterats med denna information. Plankartan har kompletterats med planbestämmelsen *markreservat för gemensamhetsanläggning för gata (g₁)* inom nämnt område. Planhandlingarna är förtydligade genom att fyra olika gemensamhetsanläggningsbestämmelser skapats. En för gata, en för parkering, en för parkering och komplementbyggnader och en för grönyta. Planbestämmelsen har ändrats till *Småbåtshamn, max 6 st bryggor (W₂)*.

3. SAKÄGARE ENLIGT**FASTIGHETSFÖRTECKNINGEN,****3.1 Boende 1 (2019-10-15)****Boende 2 (2019-10-15)****Boende 3 Stora Ornäs 1:42 (2019-10-15)****Boende 4 Stora Ornäs 1:42 (2019-10-15)****Boende 5 Stora Ornäs 1:56 (2019-10-15)****Boende 6 Stora Ornäs 1:56 (2019-10-15)****Boende 7 Stora Ornäs 1:57 (2019-10-15)****Boende 8 Stora Ornäs 1:57 (2019-10-15)****Boende 9 Stora Ornäs 1:41 (2019-10-15)****Boende 10 Stora Ornäs 1:41 (2019-10-15)**

- De boende delar inte kommunens bedömning av betydande miljöpåverkan. Planområdet utgörs av det mest centrala strandnära området i Ornäs, den enda fotbollsplanen som finns i Ornäs och som Ornäs BK nyttjar. Området är viktigt för många människor i Ornäs, och utvecklingen av området kan påverka Ornäs BK:s framtid och boendemiljön i Ornäs på ett betydande sätt. Detaljplanen har redan lett till stor oro hos många boende i Ornäs.
- Kommunen och båtklubben bör utreda och redovisa alternativa lokaliseringar för bostadsområde samt båtuppställning och parkeringsplats tillhörande hamnen och båtklubben. De boende önskar att kommunen och båtklubben genomför samråd med Ornäsborna där alternativa lokaliseringar redovisas och förklarar varför valda lokaliseringar anses vara bäst. Kanske går det till och med att hitta lokaliseringar som gör att allas behov kan tillgodoses och den sociala hållbarheten och gemenskapen i Ornäs kan stärkas.
- De boende anser inte att valda lokaliseringar är de mest lämpliga för ändamålet och att de strider mot miljöbalkens lokaliseringsprincip. Många människor har intresse av att kunna röra sig inom det strandnära området i centrala Ornäs och det är inte lämpligt att bygga bostäder och ha båtuppställning och parkering inom detta område. De anser att det istället ska vara ett bilfritt område som är tillgängligt för alla, att man ska kunna vistas och röra sig inom området och njuta av utsikten både sommar- och vintertid. De anser att det finns andra lokaliseringar som tillgodoser kommunens och båtklubbens behov som har mindre påverkan på miljön och människors hälsa, alternativt att områdena minskas för att inte ha samma påverkan på miljön.

Synpunkten noteras. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att ett genomförande av detaljplanen inte innebär någon betydande miljöpåverkan. Genomförandet kan dock innebära en miljöpåverkan men inte av den omfattningen att den anses klassas som betydande.

Se ämnesrubrik "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder", "Alternativa ytor för småbåtshamnens uppställning av båtar" och "Alternativa ytor för småbåtshamnens parkering".

Öppet hus hölls under samrådstitiden och någon form av informationsmöten kommer även att hållas under granskningstitiden. Önskas ytterligare möten eller dialoger går det bra att kontakta ansvarig chef eller handläggare.

Att marken inom planområdet planläggs för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov prövas enligt plan- och bygglagen 2 kap. 2 §. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Småbåtshamnen och bostädernas lokalisering och omfattning har även prövats enligt miljöbalken 7 kap. 18 c § 3 (hamnen), MB 7 kap. 18 c § 4 (hamnen) och 7 kap. 18 c § 5 (bostäderna).

Lokaliseringsprincipen enligt 2 kap. 6§ miljöbalken omfattar endast verksamheter och åtgärder som är tillstånds-, dispens- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken samt alla de verksamheter och åtgärder som omfattas

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

- Inga samråd med närboende och allmänhet genomfördes innan markanvisningstävlingen. Att bedriva kommunal planering, enligt plan- och bygglagen, baklänges, tycker de inte är ok. Många i Ornäs fick genom media veta att kommunen ska bygga bostäder på den lokala fotbollsplanen. De boende önskar att kommunen och båtklubben hade börjat med ett samråd där ni samlade in Ornäsbornas kunskap om värden, brister och möjligheter i Ornäs, därefter utrett och redovisat ett antal alternativa lokaliseringar, samrått om dessa och därefter valt alternativ att gå vidare med.
- Samrådsmötet som hölls på skolan i september var så otydligt kommunicerat att det i stort enbart var de som fick brevinbjudan som visste om det och närvarade. Denna detaljplan berör allmänheten i Ornäs och annonsering om mötet borde ha gjorts på ett tydligare sätt, på fler ställen, t.ex. Ornäs anslagstavla.
- Damfotboll har under många år varit ett av Ornäs signum. De boende tycker inte att det är ok att köra bort Ornäs BK från den nuvarande fotbollsplanen innan den nya fotbollsplanen är klar. Konsekvenserna kan bli att Ornäs BK försvinner som aktiv fotbollsklubb. De boende önskar att kommunen justerar tidplanerna för anläggande av ny fotbollsplan och påbörjandet av byggnation på befintlig fotbollsplan så att Ornäs BK kontinuerligt har en fotbollsplan att träna och spela matcher på i Ornäs.

av tillsyn enligt miljöbalken. En småbåtshamn omfattas därför av lokaliseringsprincipen. Då småbåtshamnen är en befintlig verksamhet handlar det om att undersöka vilka försiktighetsmått och skyddsåtgärder som är rimliga att genomföra för att undvika negativ påverkan på hälsa och miljö. Detta sker enligt rimlighetsavvägning 2 kap. 7 § miljöbalken. Rimlighetsavvägningen innebär att bedömningen ska ta särskild hänsyn till nyttan av skyddsåtgärden/ försiktighetsmålet jämfört med kostnaderna. Den eventuella påverkan på människors hälsa som parkering och båtuppställning kan innebära bedöms inte stå i proportion till kostnaderna samt genomförbarheten att anordna denna yta utanför småbåtshamnens arrendeområde.

Se ämnesrubrik "Utveckling av friluftslivet".
Se ämnesrubrik "Kommunens kommunikation".

Se ämnesrubrik "Kommunens kommunikation".

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Inkomna synpunkter vid samrådet

- Ett annat av Ornäs signum är småbåtshamnen som drivs av Ornäs Båtklubb. Men några av de som är boende på Sågvägen och Kolstigen tycker inte att befintlig yta för båtuppställning, mellan hamnen och Sågvägen, är rätt lokaliserad. Båtarna skymmer utsikten över sjön från bostäderna, påverkar landskapsbilden negativt, ligger i direkt anslutning till bostadsområden, lekpark m.m. Planförslaget möjliggör att en större yta mellan hamnen och Sågvägen används för båtuppställning och parkering för de som besöker hamnen. De boende tycker att det är lämpligare att båtuppställning och parkering sker på annat ställe, t.ex. på åkern bredvid järnvägen vid början av hamnens infartsväg, som Ornässtugan har möjlighet att använda som parkering.
- De boende tycker inte heller att hamnen bör byggas ut med fler bryggor utan att det är tillräckligt mycket motorbåtstrafik i Ösjön redan. En del av sjön och stranden som finns i centrala Ornäs och närmast deras bostäder måste få vara tillgängliga för de som bor i Ornäs och de som vill nyttja stranden och sjön på andra sätt än med motorbåt. De boende önskar att kommunen istället skulle planlägga för båthus där man kan hyra plats för förvaring av SUP-bräda, kajak eller kanot samt en badstrand. Det är också så att oavsett om det finns tjärrester kvar på piren ute i sjön eller inte så kommer människor att bada i sjön. Finns det en sjö så pass nära bostadsområden som det gör i Ornäs så kommer människor att bada i sjön, det är så människor betar sig. De boende önskar att kommunen skulle planera med människors naturliga beteende istället för emot det och möjliggöra för en badplats i centrala Ornäs.
- Det är mycket positivt att kommunen ändrat på trafiklösningen i planförslaget jämfört med det vinnande bidraget "Loft living" i markanvisningstävlingen. Sågvägen och Kolstigen utgör väl använda gång- och cykelstråk mellan bostäder och ICA Ornäs, så mer trafik på Kolstigen hade inte varit en bra trafiklösning. Det är också mycket bra att kommunen planlägger för en gång- och cykelväg på den norra sidan om Kolstigen, ned till hamnen, och 2 m bred trottoar längs med angöringsgatan.

Plan- och markkontorets kommentar

Se ämnesrubrik "Alternativa ytor för småbåtshamnens uppställning av båtar" och "Alternativa ytor för småbåtshamnens parkering".

Synpunkten gällande tillräcklig motorbåtstrafik noteras. Söder om planområdet finns kommunägd mark. Den markytan är ca 200 m lång längs med vattnet och ca 100 m bred. Där finns idag en lekplats, sitttytor, gångväg, träd och gräsytor. Ytterligare sitttytor samt ett utegym planeras att tillföras. Önskemål om att hyra plats för förvaring noteras samt förs även vidare till Ornäs båtklubb. Kommunen kan inte garantera att vattnet i centrala Ornäs är tjänligt att bada i, därför planeras ingen badplats.

Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådet

- De boende saknar en beskrivning av detaljplanens påverkan på den allmänna trafiksituationen i Ornäs. Idag bildas långa köer när tåg passerar. Gång- och cykelnätet är även bristfälligt utanför detaljplanens gränser. Den allmänna trafiksituationen blir inte bättre med 90 nya bostäder i Ornäs.
- De boende tycker att bostadsområdet och dess trafiklösning till stor del är bra planerat. Men de boende anser att detaljplanen kan förbättras för att bidra till en hållbar utveckling i hela Ornäs, och inte bara inom detaljplanens gränser. De anser att antalet bostäder och markytan för bostäder bör minskas något och inte inkräkta på strandskyddszonen. Istället för att möjliggöra för mer bil- och motorbåttrafik i centrala Ornäs och göra en större del av det strandnära land- och vattenområdet otillgängligt, skulle detaljplanen kunna omarbetas så att det strandnära centrala området i Ornäs:
 - blir tillgängligt för alla
 - blir bilfritt
 - påverkar landskapsbilden mindre
 - ökar förutsättningarna för mer fysisk aktivitet och mindre bilåkande

3.2 Boende 11 Stora Ornäs 1:68 (2019-10-14)

Boende 12 Stora Ornäs 1:68 (2019-10-14)

- De boende vill överklaga beslutet att bygga fler hyreshus i Ornäs, berätta om hur de känner samt med det bestämdaste protestera mot att kommunen förstör en av de vackraste platser som Borlänge har. Samtidigt förstår de att fler ska få möjlighet att bosätta sig i närheten av detta attraktiva område. Men kommer det att behålla attraktionen då kommunen inte verkar vara det minsta intresserade av att bevara det? När det finns andra alternativ i närheten t.ex. Barkargärdet, Oberget så finns det ingen anledning att förstöra Ornäsbornas enda naturområde vid Ösjön.

Plan- och markkontorets kommentar

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen". Planbeskrivningen har kompletterats med denna information.

Strandskyddszonen (100 m från strandlinjen) går in i föreslagen kvartersmark med 0 m i söder upp till 77 m i norr. Föreslagen kvartersform innebär att det skapas en naturlig kvartersstruktur som avgränsas av Tomnäsvägen, Kvarnviksvägen, gång- och cykelväg, Kolstigen och angränsande verksamhets- och bostadsfastigheter. Att skapa en kvartersform som utgår från strandskyddszonen skulle skapa ett svårdisponerat kvarter. Då det inte skulle kunna vara möjligt att angöra Kvarnviksvägen skulle det kunna betyda att anslutning även behöver ske från Kolstigen. En restyta av Ornäs lp skulle kvarstå mellan bostadskvarteret och Kvarnviksvägen. Detta anses inte vara ett bra nyttjande av kommunens mark.

Ornäs båtklubbs arrendeområde kommer endast att utökas i den södra delen inåt land för att möjliggöra ytterligare yta för parkering och uppställning av båtar. Ingen ytterligare yta längs med vattnet tillkommer. Detaljplanen säkerställer att gående kan korsa Ornäs båtklubbs arrendeområde, något som inte är säkerställt i dagsläget.

Det inkomna yttrandet kommer enbart att betraktas och behandlas som ett yttrande som inkommit under samrådsskedet. Eventuell överklagan kan endast ske på kommande kommunfullmäktiges antagandebeslut. Detaljplanen styr inte upplåtelseformen av de planerade bostäderna. I dagsläget planerar den exploatör som har markanvisning på kvartersmarken för bostäder att uppföra bostadsrätter. Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Utveckling av friluftslivet".

Inkomna synpunkter vid samrådet

- Populärt strövområde, ställplats för campande turister, idrottsanläggningen, område som Ornäs skola använder till olika aktiviteter, strandskydd, parkering för besökande, fiske m.m. kommer att för all framtid att vara borta.
- Trafiken som redan nu är problematisk kommer att bli ännu värre. Kommer räddningsfordonen fram överhuvudtaget i framtidens Ornäs?
- Vilka fritidsintressen ska ungdomarna ha när fotbollsplanen försvinner? Att använda ytor vid skolan till en ny plan kommer inte att vara aktuellt då skolan är för liten och fler moduler ska använda skolans mark.
- Utsikten över Ösjöns strand för förbipasserande på Torsångsvägen och den stora mängd turister som kommer åkande till Ornässtugan kommer inte längre att locka besökare till Borlänge kommun.
- Utsikten för de boende i Ornäs har kommunen visat att de inte sätter något värde på.
- Bullernivåerna är höga, har man tänkt på boendes hälsa vid t.ex. uteplatser kommer att påverkas negativt.

3.3 Boende 13 Stora Ornäs 1:47 (2019-10-11)

Boende 14 Stora Ornäs 1:47 (2019-10-11)

Boende 13 och 14 framför samma åsikter som privatperson 1 och 2, se punkt 4.1. Utöver dessa åsikter framför de även följande åsikter:

- Ornäs IP är den enda gröna öppna yta som finns kvar. Ett välskött område som sköts av eldsjälarna.
- Om man börjar att gräva i marken så kommer gifterna upp i atmosfären.
- Torsångs planer är redan upptagna, det är kaos när föräldrar skjutsar barnen, finns inga parkeringsplatser.

Plan- och markkontorets kommentar

Synpunkten noteras. Jämfört med nuläget så innebär det som detaljplanen möjliggör ingen skillnad gällande strövområde, ställplats för campande turister, parkering för besökande, fiske m.m.

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Ornäs skola kommer att byggas ut. En fullstor sjuemannaplan kommer att finnas kvar för skolans ändamål. Det finns ett politiskt beslut att utreda möjligheterna att anlägga en elvemannaplan angränsande till sjuemannaplanen. I dagsläget så hindrar befintlig bebyggelse och vegetation utsikten från Torsångsvägen ut över Ösjön. Först i höjd med Kolstigen syns sjön. Utsikten kommer dock ytterligare att begränsas genom den nya bebyggelsen. Fri sikt kommer att upprätthållas i Kolstigen förlängning. Även om det uppförs nya byggnader inom hamnen kommer dessa att vara lägre än marknivån på Torsångsvägen. Från Tomnäs vägen hindras utsikten till stor del idag av vegetation. Det är först i höjd med Kvarnviksvägen som relativt fri sikt över sjön ges. Denna utsikt kommer att kvarstå.

De boende på de angränsande fastigheterna kommer att få sin utsikt påverkad av den nya bebyggelsen samt småbåtshamnens uppställning av båtar. Här måste den enskildes intresse avvägas mot de allmännas bästa.

Bullerutredningar är framtagna och resultatet redovisas i planbeskrivningen.

Fotbollsplanen är idag delvis stängslad. De öppna ytorna som finns idag öster om Kvarnviksvägen och söder om planområdet kvarstår. Spridning till atmosfären har inte identifierats som en risk i de undersökningar och riskbedömningar som genomförts.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- Torsångs och Ornäs skola är alldeles för små.
- Vägen genom Ornäs är redan hårt trafikerad, krokig med många små utfarter, långa köer vid bomfällning (90-100 ggr/dygn).
- Ornäsborna vill absolut inte ha någon byggnation inom detta område där planen, träd, grönska och fåglar finns. Ett område som är mycket uppskattat av alla.
- Det har redan försvunnit två planer i Ornäs, detta blir tredje. Är det för att det är mest flickor som spelar här eller?
- Borlänge kommun har så många andra ställen att bygga på.

Ornäs skola planeras att byggas ut.
Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Synpunkten noteras.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder".

4 ÖVRIGA, EJ SAKÄGARE**4.1 Privatperson 1 (2019-10-15)****Privatperson 2 (2019-10-15)**

- Överklagande till mark och miljödomstolen och Plan- och markkontoret.
- Uteplatser klarar ej riktvärdet för buller.
- Buller påverkar hälsan negativt.
- Ett tåg i halvtimmen.
- Området är ett populärt strövområde och besöksmål för Ornäsbor, Borlängebor och besökare.
- Området har stort riksintresse med närhet till Ornässtugan.
- Idrottsanläggning med starka fritidsintressen. Fullstor fotbollsplan, klubbhus, omklädningsrum – dagliga aktiviteter.
- Ställplats husbilar. Parkering för besökare till sjön
- Fiske sommar som vinter.
- Båtliv genom småbåtshamn. Uppställning av båtar och båtvagnar.
- Plats för firande av sista april.

Det inkomna yttrandet kommer enbart att betraktas och behandlas som ett yttrande som inkommit under samrådsskedet. Eventuell överklagan kan endast ske på kommande kommunfullmäktiges antagandebeslut. Exploatören kommer att iordningsställa gemensamma uteplatser som klarar riktvärdet. Synpunkten noteras.

Störningen från järnvägen är utredd och redovisad i planbeskrivningen.

Området kommer även fortsättningsvis att kunna vara ett populärt strövområde.

Detaljplanens utformning har tagit hänsyn till riksintresset.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Det kommer fortfarande att vara möjligt att parkera husbilen över natten samt parkera bilen på grusparkeringen söder om iläggingsplatsen.

Fisket kommer att kunna fortsätta bedrivas. I och med detaljplanen ökar möjligheterna att fler kan komma ut på Ösjön/Runn med båt. Detaljplanen möjliggör en expansion av småbåtshamnen så att bland annat ytterligare parkering kan tillskapas inom hamnområdet. Upprustning av iläggingsplatsen samt tillhörande parkering planeras.

Det kommer inte att vara lämpligt att ha brasa på befintlig grusyta då avståndet blir för kort till bostäder.

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- Nödvändigt att bevara friluftsområdet för framtiden då en stor expansion av bebyggelse planeras i Ornäs-Tomnäs.
- Borlänges miljöplan säger att man ska bevara inägomark för att värna om mångfalden och insekter.
- Bevara strandskyddet så att människor kan röra sig fritt på det enda kvarvarande friluftsområdet vid Ösjön.

- Höga förekomster över riktvärdet av Benzen och Arsenik.

Synpunkten noteras.

Om inägomark syftar på jordbruksmark så omfattar detaljplanen ingen. Av de odlingar som tidigare har funnits på platsen finns inget kvar. Rörelsefriheten kommer inte att minskas av ett genomförande av detaljplanen. Snarare tvärtom, detaljplanen säkerställer att det ska vara möjligt för allmänheten att kunna gå parallellt med vattnet genom småbåtshamnen. Inom den planerade kvartersmarken har bensen påvisats i ett prov. Halten ligger mellan Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig respektive mindre känslig markanvändning. Inför byggnation kommer kvartersmarken saneras så att riktvärden för känslig markanvändning klaras. Inom den planerade grönytan har bensen påträffats i två prov. Halterna i dessa prov ligger mellan Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig respektive mindre känslig markanvändning. För grönytan har dock hälsobaserade riktvärden tagits fram utifrån de platspecifika förhållandena. De uppmätta halterna av bensen ligger flera tiopotenser under det platspecifika riktvärdet.

För arsenik har halter över riktvärden inte påvisats i något av de prov som analyserats.

4.2 Privatperson 3 (2019-10-15)

- Ornäs hamnområde är en central, levande och viktig del för de boende i Ornäs.
- Närheten till Ornässtugan och det intensiva friluftslivet i området innebär en stor och unik möjlighet att attrahera besökare.
- Förvaltningen av hamnområdet måste ske med stor försiktighet och känslighet för de värden som kommunen ska förvalta, såväl historiskt som för den framtida utvecklingen av Ornäs samhälle.

- Entrégatan bör flyttas väster om bebyggelsen, dess nuvarande läge bör bli en mindre promenadväg som sträcker sig genom parken.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Detaljplanen har tagits fram med hänsyn till riksintresse för kulturmiljö och riksintresse för friluftsliv. Arkeologiska förundersökningar är genomförda och utgrävningar kommer att ske innan exploatering sker. I dialog med Länsstyrelsen Dalarna har bestämmelser formulerats för att säkerställa skydd av kulturmiljö- och friluftslivsvärden.

Kvarnviksvägen kommer att ligga kvar i sitt nuvarande läge så att det går att nå småbåtshamnen utan att behöva passera genom ett bostadsområde.

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- Parkområdet bör utökas ner till vattnet, grillplatser anordnas.
- Parkering i strandläget är en absurd tanke. Den bör tas bort.
- Väganslutning till hamnen bör göras via Kolstigen. Bostadsområdet ska fridlysas från motortrafik.
- Parkeringsplatser bör placeras i den norra delen av området med infart från Tomnäs-vägen. Då störs inte de boende eller utsikten från Tomnäs-vägen.
- Tidigare impregnerades virket från sågen. Området är kontaminerat med kemikalier och av flera skäl olämplig för placering av hus.
- Föreslagen bebyggelse är en kortsiktig brutal överexploatering. Den bör reduceras betydligt.
- Trycket på skol- och daghemspatser kommer öka.
- En del av området bör avsättas för seniorboende.
- Ornäs hamn bör förbli tillgängligt för alla besökare.
- Båtupställningsplatsen ska iordningställas och göras mer tilltalande. Den kan med fördel användas som parkeringsplats för båtklubbens medlemmar.

Småbåtshamnens befintliga arrendeområde kommer inte att minskas ner. Strandzonen mellan småbåtshamnen och iläggingsplatsen bör ha kvar sin befintliga vegetation. Däremot planeras en grillplats att anordnas inom parkområdet.

Småbåtshamnen ska tillgodose sitt behov av parkering inom arrendeområdet. Parkeringen som planeras inom parkytan ska kunna nyttjas av de som använder iläggingsplatsen samt de som besöker friluftsområdet.

Kolstigen trafikeras av besökare till mataffär samt befintliga boende. Denna sträcka bör inte belastas ytterligare. Det nya bostadsområdet kommer att ha sin egna huvudsakliga in- och utfart till Tomnäs-vägen och småbåtshamnen fortsätter att nyttja Kvarnviksvägen.

Detaljplanen kommer att möjliggöra parkering i norra, västra samt södra delen av kvartersmarken för bostäder. Carports får endast anordnas på begränsad yta mot Tomnäs-vägen samt i väster. Var parkering anordnas inom denna yta är upp till exploatören att avgöra. Då ytan inom bostadskvarteret kommer att planas ut kommer marken i väster att vara lägre än befintlig. Eventuella carports i norr och väster sticker därmed inte upp så högt över angränsande markyta. Detta innebär även att utsikten inte i lika stor utsträckning påverkas.

Bostadskvarteret kommer att saneras innan byggnation påbörjas.

Synpunkten noteras. Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder".

Ornäs skola planeras att byggas ut. Ytterligare förskole- och skolplatser kommer då att tillskapas.

Synpunkten noteras samt framförs till exploatören.

Ornäs båtklubb arrenderar marken av kommunen. I nuläget har båtklubben full rådighet över hur tillgängligt området ska vara. Om detaljplanen vinner laga kraft säkerställs att oavsett om båtklubben vill stängsla in området så måste ett allmänt gångstråk vara tillgängligt genom hamnområdet.

Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådet**Plan- och markkontorets kommentar**

- Ytan mellan Kolstigen och båtuppställningsplatsen ska underhållas, kanske anlägga en rastplats för hundar.
- Upprätta busshållplatser för snabbussar vid riksvägen. Nuvarande bussförbindelser är bristfälliga.

Synpunkten noteras.

Det är Region Dalarna som beslutar om busshållplatser samt turtäthet, inte kommunen.

4.3 Privatperson 4 (2019-10-15)

- Det måste finnas annan mark för kommunen att tjäna pengar på.
- Bristande konsekvensanalys.
- Varför lägenheter på en fotbollsplan när det inte finns en ny plan att nyttja?
- Kärnan i byn förstörs.
- Förskola och skola redan hårt belastade.
- Då lekplatser ska byggas långt ifrån lägenhetsbygget p.g.a. upplevd störning från lekande barn, hur ställer sig de boende då till bullret från järnvägen, brusande vatten och biltrafik?
- Belastad korsning över järnvägen, bommarna går ner var 15:e minut.
- Bristfällig kollektivtrafik i dagsläget. Hur ska det gå ihop med inga bilparkeringar till nya lägenheter och allt fler cykelparkeringar?
- Ingen hänsyn tas till de boende i närliggande område, ingen vikt läggs på hur området kan förbättras för hela byn.

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder".

Synpunkten noteras. Planbeskrivningens kapitel "Planens konsekvenser" har strukturerats om samt utvecklats.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Synpunkten noteras.

Ornäs skola planeras att byggas ut. Ytterligare förskole- och skolplatser kommer att tillskapas. Det planeras inte att uppföras några nya lekplatser långt från bostäderna.

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Det är Region Dalarna som beslutar om busshållplatser samt turtäthet, inte kommunen. Bilparkeringar kommer att anordnas enligt kommunens parkeringsnorm vilken anger 0,9 platser per lägenhet (0,25 platser ifall lägenheten är mindre än 35 m²). Eller 13 platser per 1 000 m² bruttoarea (7 platser ifall lägenheten är mindre än 35 m²).

Under planprocessen har kommunen försökt att tillmötesgå åsikter och behov i den mån det är rimligt utifrån det allmänna intresset kontra det enskilda. Ett genomförande av detaljplanen kommer för småbåtshamnen att innebära ytterligare båtplatser och uppställningsplatser samt byggrätt för bland annat större klubblokal samt förråd. Ilägningsplatsen planeras att rustas upp. Dessa båda åtgärder innebär ökad tillgänglighet till Ösjön/Runn. Inom parkområdet planeras grill, sittplatser och en grusyta för aktiviteter vilket ökar möjligheterna till rekreation i vattennära läge. Cirka 90 nya lägenheter innebär ett ökat underlag för affärer, restauranger och verksamheter i Ornäs. Det ger även ett ökat underlag för kollektivtrafiken.

4.4 Privatperson 5 (2019-10-15)

- Välkomnar att det finns tankar och idéer att utveckla byn.

Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

- 2003 fanns planer på att flytta järnvägen så att mark frigjordes för bebyggelse. Av dessa planer blev det inget. Nu är siktet inställt på ett mycket lättare sätt lösgöra mark och bygga bostäder.
- 93 lägenheter till vilka då? Till barnfamiljer eller köpstarka äldre?
- Det finns ingen tanke på hur det ökade bilåkandet kommer att påverka vattnet i Ösjön.
- Hur är det tänkt med strandskyddet?
- Parkeringsplatser nära befintliga hus kommer påverka marknadsvärdet.
- Lugnet vid småbåtshamnen kommer störas av bullret från fler bilar och båtar.
- Var ska de nya boendes bilar få plats?
- Kommer det att byggas fler båtplatser?
- Vad händer med parkeringen för husbilar?
- Ornäs skola är redan i dag trångbodd, bibliotek saknas. Hur blir med ännu fler elever? Hur löses förskoleplatser?
- Vad händer med fotbollsplanen? Varför förstöra en befintlig idrottsplats? Vart ska Ornäs BK flytta? Var finns ersättningsplaner? Vad kostar det inte att bygga nytt?
- Får elever vid skolan nyttja den nya fotbollsplanen vid skolan?
- Det finns planer på att utveckla Oberget och Barkargärdet. Varför skrinlades dessa planer?
- Vi kan inte bada vid bryggorna då det ligger miljögifter i botten på Ösjön. Hur blir det när fler vill bada? Närmsta badplats är vid Uvbergsviken.
- Vad ligger det för miljögifter i marken vid fotbollsplanen?
- Bristfällig kollektivtrafik, går inte att ta sig till skola och jobb.

Viljan att flytta järnvägen samt bygga dubbel-spår kvarstår från kommunens sida. Järnvägsreservatet ligger kvar. Det är dock Trafikverket som beslutar gällande detta. Se även ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder". Vilka som bosätter sig i de nya bostäderna avgör inte kommunen.

Vattnet bedöms inte påverkas av den ytterligare trafik som ett genomförande av detaljplanen medför.

I och med att detaljplanen vinner laga kraft så upphävs strandskyddet för markanvändningen bostad, småbåtshamn, väg, gata och park. För markanvändning natur och för vattenområdet så kvarstår strandskyddet.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Bostädernas parkeringsbehov ska tillgodoses inom kvartersmarken för bostäder.

Detaljplanen möjliggör att ytterligare båtplatser kan anläggas. Ornäs båtklubb avgör när/om de vill anlägga dem. Innan anläggning kan ske så krävs dispens från strandskyddet samt tillstånd för vattenverksamhet.

Parkeringsytan kommer att flyttas lite norrut, det kommer fortfarande att vara tillåtet att tillfälligt parkera husbilar där.

Ornäs skola planeras att byggas ut. Ytterligare förskole- och skolplatser kommer att tillskapas.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Den planerade fotbollsplanen får även elever vid skolan nyttja när behov finns. Den befintliga sjuannaplanen kommer alltid att kunna nyttjas av elever.

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder".

Kommunen kommer att fortsätta att avråda från bad i Ösjön i höjd med centrala Ornäs.

Föroreningar i form av metaller (barium, kadmium, kobolt, koppar, kvicksilver, bly, vanadin och zink) och organiska ämnen (PAH, bensen, alifater och aromater) har påträffats. Det är Region Dalarna som beslutar om buss-hållplatser samt turtäthet, inte kommunen.

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

- Uselt att förlägga ett möte en vardagskväll kl. 16:00 och utan att annonsera det tillräckligt.

Se ämnesrubrik "Kommunens kommunikation".

4.5 Privatperson 6 (2019-10-15)

- Att förstöra en fungerande idrottsförening som genom åren skött området exemplariskt när kommunen själva försummat att gångstigar/ grönytor runt om är obegripligt.
- Varför bygga loftliknande kopior så nära riksintresset Ornässtugan?

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

- Genom åren har det varit stora restriktioner för vad som fått byggas eller inte i närområdet.
- Öppenhet mot sjön är själva kärnan i byn som alla vill komma i kontakt med. Det är full aktivitet sommar som vinter med fotboll, båtliv, skridskor, lekplats, badplats.

Den föreslagna bebyggelsen är ett resultat av en markanvisningstävling. Bebyggelsens gestaltning tar avstamp i Ornäs loftets samt den gamla stadsgrändens arkitektur men med ett modernt angreppssätt. På så vis anpassas bebyggelsen både till områdets kulturmiljö samtidigt som det ges en nutida arkitektur. Synpunkten noteras.

- Varför frågade ni inte oss Ornäsbor vad vi vill ha eller utveckla från början?
- Bevara strandskyddet, säkra öppenheten mot sjön.
- Bevara Ornäs bollklubb.
- Trafiksituationen är redan ansträngd genom byn.
- Ornäs skola är inte färdigställd och för liten.
- Miljöpåverkan med ökad bil- och båttrafik om fler bryggor anläggs.
- Omfattande sanering av marken krävs.

Fotbollsplanen är idag delvis stängslad. De öppna ytorna som finns idag öster om Kvarnviksvägen och söder om planområdet kvarstår. En idag öppen yta ca 4 500 m², angränsande till småbåtshamnens befintliga arrende planläggs som kvartersmark för småbåtshamn. Jämfört med nuläget så innebär ett genomförande av detaljplanen att fotbollsplanerna tas bort, båtlivet kan utökas, skridskoåkning kan ske i samma utsträckning, ytterligare sittplatser, grillplats och ytor för umgänge tillförs. Det kommer inte heller i framtiden att vara lämpligt att bada inom planområdet.

Se ämnesrubrik "Kommunens kommunikation".

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Ornäs skola planeras att byggas ut. Ytterligare förskole- och skolplatser kommer att tillskapras. Synpunkten noteras.

- Gärna fler bostäder men inte på fotbollsplanen. Det minsta man kan kräva är långsiktiga lösningar och prioriteringar som blir bra för alla.

Ja, en exploatering i form av bostäder innebär att marken inom kvartersmarken kommer att behöva saneras.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

4.6 Privatperson 7 (2019-10-15)

- Ökad befolkning borde leda till ökat behov av områden för idrott/rekreation. Om allmän mark tas i anspråk för bostäder så kommer personer i behov av rekreation att inverka på privat mark. Så sker redan på åkern intill Kapstigen (tillhörande EKO-bonde), detta oaktat att åkern är planterad. På samma sätt påverkas åkern bakom skolan.
- Bättre vore att ta denna åkermark i anspråk för byggande och lämna öppet mot sjön. Grödorna från en åker i motsvarande storlek som hamnplanen bör gå att ersätta med annan odlingsmark.
- Ösjön är en oas för rekreation av alla de sorter. Efter planerad utbyggnad skulle området inte kunna hysa lika många personer för skridsko/båt/skoter, och något friluftsliv blir det inte att tala om på asfalterade gångytor.
- Det känns som kommunen har skiftande tolkning kring vad strandskyddet innebär och vad författningar om strandskydd avser skydda. Man hävdar behov av strandskydd för obefintliga diken, samtidigt som man är beredd att frångå principen om strandskydd för direkt sjönära områden med attraktiv strandremsa. Vad ligger till grund för så olika tolkningar?
- Historiskt har samhället kretsat kring egna idrottslag/ byaanläggningar, vilket skapat känsla av gemenskap och en grund för ideell verksamhet. Idrotten har givit många ungdomar en fostran med värden utöver det idrottsliga. Att tvinga undan Ornäs BK med flytt till Torsång gör att fotboll för barn i Ornäs blir en exklusiv idrott förbehållen de barn som har föräldrar med tid och pengar att skjutsa dem. Några bussar trafikerar inte sträckan. Olyckligt i en tid då vi samtidigt propagerar för att barn ska röra sig mer och vi ser idrottens behov och nytta för att skapa integration. Fotboll har fram till nu varit en idrott där de flesta kunnat delta.
- Det behövs fler bostäder i kommunen, att det finns lämpligare områden att bygga på tror jag många är eniga om.
- Som dagens bostadsmarknad ser ut så krävs inte sjöutsikt för att få lägenheterna uthyrda. Tänk om och spar denna möjlighet till rekreation även för kommande generationer.

Synpunkten noteras. Bostadsfastigheten söder om Kapstigen ägs av Tunabyggen. Resterande mark som angränsar till Kapstigen ägs av Borlänge kommun, inga arrenden eller rättigheter finns för denna mark. Marken brukas inte för odling. Om "åkern bakom skolan" syftar till fastigheten Dalsjö 39:2 så är även den i kommunal ägo och det finns inga arrenden eller rättigheter för fastigheten. Borlänge kommuns översiktsplan anger att jordbruksmarkens produktionsförmåga ska behållas för framtiden. Detta innebär att i största möjliga mån så ska exploatering av jordbruksmark undvikas. Se ämnesrubrik " Utveckling av friluftslivet".

När en ny exploatering prövas så analyseras områdets samtliga förutsättningar och konsekvenser. Därefter görs en avvägning av fördelar och nackdelar med en exploatering. Avvägningarna i detta fall redovisas utförligt i planbeskrivningen under rubriken "Planens konsekvenser" och dess underrubrik "Strandskydd".

Synpunkten noteras.

Se ämnesrubrikerna "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Alternativa lokaliseringområden för bostäder".

Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

4.7 Privatperson 8 (2019-10-15)

- Ornäs bollplan, området runt bollplanen och båthamnen ska ej bebyggas med bostäder, då det är det sista öppna grönområdet mot Ösjön. Ett populärt friluftsområde med parkering.
- Kulturhistoriskt värde med Ornässtugan och Kungsleden som granne.
- Bevara och främja bollklubben som satsar på tjej och damfotboll. Andra kommuner bevarar idrottsplatser inte bebygger dem.
- Torsångsvägen är idag hårt trafikerad och med ytterligare bebyggelse längs Tomnåsvägen blir trafiksituationen ohållbar.
- Bygg på andra ställen i Ornäs eller mot Torsång/ Dalsjö även Östra Barkargärdet har bättre förutsättningar när det gäller trafik och infrastruktur, bygg mindre men på fler ställen, efter Ornåsvägen finns också lämplig mark, en del som kommunen äger.
- Järnvägen ligger väldigt nära Ornäs IP, höga bullernivå.

Detaljplanen möjliggör enbart bostäder på den yta som idag upptas av Ornäs IP. Resterande funktioner kommer att kvarstå samt utvecklas.

Detaljplanens utformning har tagit hänsyn till den kulturhistoriska miljön.

Se ämnesrubrikerna "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Ornäs IP".

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder".

Bullernivåerna är utredda och redovisas i planbeskrivningen. Riktvärdena för buller kan klaras.

4.8 Privatperson 9 (2019-10-15)

- Tragiskt att kommunen vill förstöra en fullt utrustad och befintlig idrottsplats. Med fler boende i Ornäs så kommer behovet öka ytterligare av idrottsanläggningar. Att spela fotboll i Torsång kommer att öka bilåkandet.
- Hamnområdet är en trevlig utflyktsplats för boende i Ornäs och för besökare. Med nya bostäder innehållande flera hundra personer kommer det att kännas som om att man inkräktar på annans mark. Syftet med strandskyddet är att alla ska känna sig välkomna, men i detta projekt så upphäver kommunen strandskyddet på en av få platser i Ornäs där strandskyddet är viktigt både för boende i byn och besökare. Obegripligt och oansvarigt.
- Det finns alternativa platser för bostadsbyggande som inte inkräktar på strandskyddet, denna pärla med hamn och idrottsplats bör finnas kvar. Det största hindret för byggandet på andra platser är kommunen som motarbetar alternativa förslag till bostadsbyggande.

Synpunkten noteras.

De nya bostäderna kommer att vara avskilda från hamnområdet av en offentlig park samt av Kvarnviksvägen. Upphävandet av strandskyddet beskrivs i planbeskrivningen under rubriken "Planens konsekvenser" och dess underrubrik "Strandskydd".

Småbåtshamnen kommer att finnas kvar. I och med att området detaljplanläggs säkerställs den samt har möjlighet att utvecklas. Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder".

Inkomna synpunkter vid samrådet

- Kommunen skriver om den värdefulla odlingsmarken som ska bevaras, men har hittills inte haft någon plan hur ett aktivt brukande av åkermark fungerar nära ett samhälle. Fler boende innebär fler snöskotrar, fyrhjulingar, hundar m.m. i grödan. Privatpersonen har flera gånger efterlyst hjälp från kommunen att styra snöskotrarna till laglig mark men inte fått något gehör. Kanske är det bättre att bygga på åkermarken och odla längre bort från expanderande samhällen.
- Det finns inget strandskydd i "område 2" då det är ett markavvattningsdike. Det är absurt att hävda strandskydd där inget finns och samtidigt upphäva ett strandskydd som är viktigt för oss alla.

4.9 Privatperson 10 (2019-10-15)

- Protesterar mot bygget av bostäder.
- Ornäs by är redan tätbebyggt, det finns inga öppna ytor mellan husen. Området ner mot sjön är väldigt värdefullt för de som vill komma ut och röra på sig någon annanstans än på vägarna, och utan att behöva sätta oss i bilen och åka iväg för att göra detta.
- Bostäder bör byggas på andra ytor, t.ex. i utkanten av Ornäs, i Barkargärdet eller på Oberget. Det sägs att man inte får bygga på åkermark, men i det här projektet verkar man kunna bortse från alla andra regler (strandskydd, buller, gifter...) varför inte även ta sig förbi den regeln. Mer hänsyn borde tas till strandskyddet och regler kring buller och gifter.
- Sedan elljusspåret försvann är detta Ornäsbornas friluftsplats. Istället för att förstöra den borde den utvecklas, kanske ta vara på några av de idéer som framkom vid möten om friluftsliv kring sjön.
- Varför förstöra en fullt utrustad idrottsplats. Under den tid det skulle ta att etablera en ny sådan så skulle nog föreningen hinna dö ut. På vilken mark skulle idrottsplatsen i så fall byggas? Kanske kan man bygga bostäder där istället.

Plan- och markkontorets kommentar

Borlänge kommun har en snöskoterpolicy, kommunen har även haft möten med Lantbrukarnas riksförbund (LRF) angående denna fråga. Länsstyrelsen, polisen och svenska ATV föreningen gjorde en riktad satsning gällande information om vilka regler som gäller för bl.a. snöskotrar och fyrhjulingar för några år sedan. Brott mot terrängkörningslagen är en polisiär fråga. Markägare har rätt att skylta för att informera om plantering och förbud mot körning.

Att bryta ny jordbruksmark är kostsamt och all mark lämpar sig inte för jordbruk. Jordbruket står även för ekosystemtjänster som gagnar samhällen/städer om avståndet dem emellan inte är för långt t.ex. temperaturreglering och vattenhantering.

Det stämmer att strandskyddet är upphävt för vattendraget i "område 2". Planbeskrivningen har justerats.

Synpunkten noteras.

Detaljplanen möjliggör enbart bostäder på den yta som idag upptas av Ornäs IP. Resterande ytor och funktioner kommer att kvarstå samt utvecklas.

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder". Kommunen bortser inte från andra regler. Strandskyddets upphävande prövas enligt gällande lagar och regler. Bullerförhållandena har utretts och redovisas i planbeskrivningen, bebyggelsen har anpassats utifrån förutsättningarna. Markföreningar saneras innan byggnation.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP". Kommunen har planer på att förbättra iläggingsplatsen samt skapa en park med rekreativsmöjligheter.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- Detta handlar om idrott för flickor – hade det sett annorlunda ut om det varit ett herrlag? Jämför med vilken fart bygget av ett ridhus framskrider.
- Trafiksituationen är redan besvärlig i Ornäs, framförallt på Torsångsvägen. Fler bilar förvärrar situationen.
- Bussförbindelserna till Borlänge är dåliga, det går inte att ta sig till skola och arbete med start kl. 8.00 utan att åka via Falun. Bussåkandet minskar i och med detta, det är inte troligt att nya Ornäsbor väljer bussen.
- Kommer storleken på skola och dagis att räcka till, eller måste det byggas – och i så fall på vilken mark? Åker?
- Det vore roligt om kommunen någon gång kunde satsa något på oss som redan bor i Ornäs.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Det är Region Dalarna som beslutar om buss-hållplatser samt turtäthet, inte kommunen. Med ytterligare boende i Ornäs ökar underlaget för kollektivtrafiken och möjligheten till ytterligare turer ökar. Ornäs skola planeras att byggas ut. Ytterligare förskole- och skolplatser kommer att tillskapas. Utbyggnationen sker inom Ornäs skolas fastighet. Kommunens förhoppning är att bland annat upprustningen av iläggingsplatsen, anläggandet av grillplats, sittplatser och utegym, möjligheten till ytterligare båtplatser och uppställningsplatser samt säkerställandet av passage längs vattnet ska gagna de som bor i Ornäs. Att tillföra ytterligare boenden innebär även att den befintliga servicen kan bibehållas och förhoppningsvis kan kollektivtrafiken öka om antalet resenärer ökar.

4.10 Privatperson 11 (2019-10-14)**Privatperson 12 (2019-10-14)**

- Privatpersonerna har bott och trivts i Ornäs i 70 år. Fotbollsplanen är en del av Ornäs och de hoppas att den kan vara kvar i 70 år till. I sommar har det varit många aktiviteter på planen, alla har kunnat samlas och kunnat vara med i gemenskapen. Det finns massor av åkrar att bygga på och de behöver inte förstöra vårt strandskydd och våra strandpromenader. Det är ett fritt och bra område för barn och andra att kunna utnyttja. Det är helt fel att de ska kosta på sanering av marken för flera miljoner när pensionärerna lever på ingenting.

Synpunkten noteras. Se ämnesrubrik "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder", "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Ornäs IP". I dag har Ornäs båtklubb rätten att få hägna in sitt arrendeområde. Möjligheten att promenera genom småbåtshamnen säkras i och med detaljplanen.

4.11 Privatperson 13 (2019-10-14)**Privatperson 14 (2019-10-14)****Privatperson 15 (2019-10-14)****Privatperson 16 (2019-10-14)**

Privatperson 13-16 har lämnat gemensamt yttrande med Boende 11 och 12, se punkt 3.2.

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

4.12 Privatperson 17 (2019-10-14)

- Privatpersonen är besviken över planerna att bygga bostäder. Privatpersonen anser att kommunen inte gjort vad de kunnat för att involvera alla som bor i byn idag. Ingen hänsyn har tagit till de boende i Ornäs eller till vad som gör Ornäs attraktivt. Kommunen har endast nya bostäder och nya skattebetalare i tanken.
- Politikerna är oförmögna att lyssna och förstå. Politikerna möter de som vill bidra med synpunkter och förslag med både taskig attityd och stor arrogans. De saknar hjärta i byn och därmed förståelse för varför man vill bo i Ornäs.
- Privatpersonen är inte emot förändring och vill se Ornäs utvecklas. Fler borde få möjlighet att bo i Ornäs. Nya bostäder välkomnas i den mån ett bevarande av byns värden tillåter. Det är därför viktigt att bostäder planeras på rätt plats, även om det innebär att det kostar mer och kommunen måste köpa in mark. Att bygga bostäder på fotbollsplanen är ett stort misstag.
- Bygger man för den öppenhet som idag finns mot Ösjön med bostäder så förstör man till stor del värdet med Ornäs. Området är värdefullt för alla boende och framtida boende i Ornäs. Det är även av stort värde redan idag för boende utanför Ornäs, genom t.ex. föreningslivet i byn. Båtklubben har många medlemmar utanför byn likaså Ornäs BK utöver det lockas andra hit via båtlivet med gästhamn, fotbollsevenemang, fisketävlingar, isbanor, lekplatser, badplats och promenadstråk m.m. Behovet av parkeringar är redan idag oerhört stort. Friluftsområdets värden borde värnas då de blir mer värdefulla i takt med att antalet boende ökar i Ornäs-Tomnäs.
- De synpunkter och förslag som framförs från oss boende ignoreras. Fotbollsplanens placering är utmärkt för att garantera just öppenheten mot sjön och den fortsatta verksamheten för både Ornäs BK och Ornäs Båtklubb.
- Om kommunen vill utveckla Ornäs för att locka hit skattebetalare (vilket privatpersonen antar är kommunens enda syfte) så borde de istället satsa på området för Ornäs invånare och besökare. Bostäder ska inte placeras vid sjön där rekreation ska ske.

Se ämnesrubrik "Kommunens kommunikation", "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Utveckling av friluftslivet".

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras. Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder", "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder" och "Ornäs IP".

Ornäs småbåtshamn kommer i och med detaljplanen att säkerställas samt ha möjlighet att expandera sin yta. Detaljplanen kommer även att underlätta eventuellt kommande bygglovsprövningar samt tillstånd för vattenverksamheter. Utöver Ornäs IP kommer övrig verksamhet och rekreativsmöjligheter att kvarstå samt utvecklas. Det finns ingen anordnad badplats i Ornäs vid Ösjön och kommunen kommer även fortsättningsvis att avråda från bad då vattnet inte är tjänligt. Ornäs båtklubb ska tillgodose sitt parkeringsbehov inom sitt arrendeområde och övrig besöksparkering kommer att anordnas precis söder om iläggningsplatsen.

De synpunkter och förslag som går att tillmötesgå utifrån fattade politiska beslut och utifrån den rådighet som kommunen har försöker kommunen att tillmötesgå.

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder".

Inkomna synpunkter vid samrådet

- Samarbeta med och ge våra fantastiska föreningar möjligheter och medel att utveckla området för friluftsliv. Klubbhusen som finns idag kan nyttjas även vintertid t.ex. som värmestugor, uppställnings- och rastplats för husbilar.
- Kritik framförs angående kommunens agerande gällande Ornäs BK's verksamhet.
- Lekplatsen och badstranden söder om planområdet ska värnas med näbbar och klor.

- Området mot sjön från kvarnen till sista grönområdet nedanför befintligt bostadsområde är värdefullt för alla i byn. Byggs bostäder på denna mark så dödas värdet. Att kommunen även överväger att sälja marken är bland det mest idiotiska kommunen kan göra.
- Parallell dras till detaljplanen för Uvbergsviken där privatpersonen anser att kommunen begår samma misstag. Politikerna är folkvalda och måste lära sig att lyssna på sina väljare.
- Hur länge dröjer det innan de nya boende har synpunkter på småbåtshamnen, trafiken, ljuden och båtuppställning som skymmer deras utsikt. Vems intressen värnas då? Tankarna går direkt till det öde som Ornäs BK förpassas till.
- Befintliga detaljplaner för Storsten, Oberget och Barkargärdet bör slutföras. Varför inte se över möjligheterna mot Lilla Ornäs och Aspeboda?

- Kritik framförs gällande kommande trafiksituation i Ornäs samt kommunens parkeringsnorm (0,7 bilar/hushåll).
- Kommunen kan försöka göra medvetna lösningar för att mörka bullernivåerna för ev. köpare av bostäder men det kommer att slå tillbaka.
- Strandskyddet bör bevaras och respekteras!
- Skola och förskola är redan trångbodda.

- Vad har markundersökningarna kostat? Är det rimligt att bekosta fler med skattemedel?

- Riksintresset Ornässtugan har inneburit restriktioner i årtal, föreningar och boende har nekats att utveckla område.

Plan- och markkontorets kommentar

Se ämnesrubrikerna "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Ornäs IP".

Synpunkten noteras.

Lekplatsen kommer inte att påverkas av detaljplanens genomförande. Det finns ingen anordnad badplats och kommunen kommer även fortsättningsvis att avråda från bad då vattnet inte är tjänligt.

Detaljplanen möjliggör enbart bostäder på den yta som idag upptas av Ornäs IP, denna yta planerar kommunen att sälja. Övrig mark och funktioner kommer att kvarstå samt utvecklas. Kommunen har inga planer på att sälja den övriga marken.

Synpunkten noteras. Politiker har i uppgift att se till hela kommunens befolkningsbehov.

Synpunkten noteras. För kommunen är det av största intresse att ha en fungerande småbåtshamn. Därför säkerställs användningen genom detaljplanen och hamnens möjlighet att utvecklas underlättas genom planbestämmelser. Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder". Borlänges kommungräns går söder om Vassbo. Enligt översiktsplanen så är marken längs Fågelmyravägen avsedd för arbetsplatsområde. Marken norr om Lilla Ornäs är utpekad som planerat bostadsområde om 10-20 år. Denna mark har dock inte kommunen rådighet över då den är i privat ägo. Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Bullerutredningarna är framtagna av opartiska konsulter. Resultatet redovisas i planbeskrivningen. Utredningarna i sin helhet kan fås vid önskan.

Synpunkten noteras.

Ytterligare förskole- och skolplatser kommer att tillskapas inom Ornäs skola genom tillbyggnation.

En markundersökning som omfattade geoteknik, radon och markförorening har tagits fram och kostade 230 000 kr.

Riksintresset kulturmiljö är fortsatt starkt och detaljplanens utformning har skett utifrån att dess värden ska bevaras.

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- Privatpersonen uttrycker tankar kring miljökontorets tjänsteskrivelse till Miljönämndens arbetsutskott.

Plan- och markkontoret kommenterar inte åsikter på tjänsteskrivelser som miljökontoret är ansvarig för. Finns det åsikter så får dessa framföras till miljökontoret eller miljönämnden. Yttrandet har vidarebefordrats till miljökontoret för kännedom.

4.13 Privatperson 18(2019-10-11)**Privatperson 19 (2019-10-11)**

- Varför bygga för den enda öppna utsikten ut över sjön i Ornäs by? Gynnar bara de med stor plånbok.
- Förslag, bygg eller köp mark mellan Ornäs och Storsten=sjönära läge (åkrarna ner mot sjön).
- Detaljplan Barkargärdet vart tog den vägen?
- Man bygger på en fotbollsplan som är fullt levande med en växande klubb, Ornäs BK. Men nu är det en tjejklubb då går det bra att göra som man vill i kommunen. Hade det varit en herrfotbollsklubb då har man aldrig ens tagit upp dessa byggplaner.
- Hur löses trafiksäkerheten, det är redan en flaskhals?
- Parkeringar för fritidsaktiviteter kommer att minska med bygget.
- Saneringen av marken kommer bli fruktansvärt dyr=bygg någon annanstans.
- Skola och dagis hur tänker man där, inte ens färdigt nu.
- Bevara strandskyddet gäller tydligen inte Borlänge kommun själva när man vill bygga/sälja mark.
- Parkeringar för nyetableringen? Och säg inte cykel eller bilpool det håller inte.
- Man bor inte i Ornäs för att utsikten ska vara stängd för merparten, man ska värna om de mjuka värdena för invånarna.
- Nej. Förfula inte Ornäs med dessa planer, att folk vill bo nära en sjö är inget nytt, det vill de flesta, men då ska ni inte förstöra det lilla som finns i Ornäs. Vi är inte emot att man bygger i Ornäs men inte på fotbollsplanen. Tänk om och gör rätt, bygg, sälj eller köp mark där man minst skadar invånarnas intressen.

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder".

Se ämnesrubrik "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder".

Se ämnesrubrik "Kommunen behöver bygga bostäder".

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Antalet parkeringar/trailerparkeringar avsedda för skridskoåkare, de som nyttjar ilägningsplatsen, husbilar m.m. kommer inte att minska i antal.

Synpunkten noteras.

Ytterligare förskole- och skolplatser kommer att tillskapas inom Ornäs skola genom tillbyggnation.

För att upphäva strandskyddet krävs särskilda skäl, detaljplanen är prövad enligt miljöbalken. För vidare beskrivning se planbeskrivningen, rubrik *Planens konsekvenser* och dess under-rubrik *Strandskydd*.

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

- 4.14 Privatperson 20 (2019-10-11)**
Privatperson 21 (2019-10-11)
Namninsamling med 654 underskrifter (2019-10-11)
 Privatperson 22 och 23 framför följande åsikter:
- Det berörda området är ett populärt utflyktsmål och strövområde för alla. Här är människor aktiva på sjön med båtliv, fiske, skridskor, promenader, grillning etc. Att bygga flerbostadshus på den enda öppna ytan i Ornäs ner mot sjön och hamnen är inte att värna om Ornäsbornas och allas trevnad och möjlighet till rekreation och fritidsliv. Som Ornäsbor ser vi gärna en utveckling av detta fina rekreationsområde men för rekreation inte för bostäder!
 - Var finns hänsynen till strandskyddet?
 - Kostnaderna för sanering av marken? Går det överhuvudtaget? Påverkan på hälsan? Påverkan på natur och vatten?
 - Buller från järnvägen påverkar redan idag boende negativt och bör väl rimligen även påverka ev. nya invånare så nära järnvägen. Klarar man ens riktvärdena för buller på ev. uteplatser? Buller ger en negativ hälsopåverkan. Är detta verkligen rätt område att bygga på?
 - Inte bara bostäder behövs. Det behövs i så fall parkeringar, kanske garage, förråd, soprum... Kommer det överhuvudtaget att finnas någon yta kvar för allmänheten att nyttja runt småbåtshamnen?
 - Klarar vägnätet i Ornäs den ökade trafiken som kommer att bli? Ca ett tåg/halvtimme passerar genom Ornäs med sina plankorsningar.
 - Räcker Ornäs skola till eller krävs utbyggnad även av skolan med ökade samhälleliga kostnader? Räcker dagisplatserna till?
 - Bostäder bör kunna byggas inom andra områden, ex. Barkargärdet eller Oberget där det finns detaljplaner som man kan arbeta vidare med istället.

Detaljplanen möjliggör enbart bostäder på den yta som idag upptas av Ornäs IP. Resterande ytor och funktioner kommer att kvarstå samt utvecklas.

För att upphäva strandskyddet krävs särskilda skäl, detaljplanen är prövad enligt miljöbalken. För vidare beskrivning se planbeskrivningen, rubrik *Planens konsekvenser* och dess under rubrik *Strandskydd*.

Bidrag kommer att sökas för att täcka saneringskostnaden. En sanering innebär minskade risker för påverkan på människors hälsa och miljön.

Det kommer att krävas åtgärder på delar av gårdarna för att klara riktvärdena för uteplatser.

Detaljplanen möjliggör enbart bostäder på den yta som idag upptas av Ornäs IP. Resterande ytor och funktioner kommer att kvarstå samt utvecklas.

Se ämnesrubrik "Trafiksituationen".

Ytterligare förskole- och skolplatser kommer att tillskapas inom Ornäs skola genom tillbyggnation.

Se ämnesrubrikerna "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder".

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- Ornäs IP, en fullstor fotbollsplan med både klubbhus, omklädningsrum och förrådsbyggnader finns redan och nyttjas. Varför förstöra en redan etablerad idrottsplats? Detta kan väl inte vara samhällsekonomiskt försvarbart! Vi skall värna om, inte radera, föreningslivet som är en del av det svenska arvet.

Till yttrandet är en namninsamling, mot byggnation på Ornäs IP, med 654 namnunderskrifter bilagd. Samma protestlista inkom till kommunen den 15 oktober 2018.

4.15 Privatperson 22 (2019-10-08)

- Upphävandet av strandskyddet är inte acceptabelt då framtida expansion av Ornäs kommer att behöva tillgängliga friluftsområden och tillgång till strandnära friluftsliv i stor omfattning.
- Ornäs IP ligger centralt och har hög ungdomsaktivitet med ca 70 spelare plus supporters.
- En idrottsplats och ett friluftsområde ska ha en central placering i en bygd. Det ökar Ornäs attraktivitet.
- Friluftsområdet är en mötesplats, social samlingsplats, närhet till sjö och båthamn, skidåkning, skridsko och fiske.
- I generationer har grusytan framför hamnen använts för sista Aprilfirande och nu på senare tid för att ställa upp husbilar över dagen.
- Idrottsplatsen kan tack vare en klubbstuga och omklädningsrum ta emot gästlag.
- Miljöplanen i Borlänge som nu arbetas fram kommer att prioritera stora ytor med ängsmark för att behålla mångfald av växter och insekter.
- Hög tågtrafik med tunga tågtransporter samt miljöfarliga transporter (50 tåg/dygn).
- Bullret från tågtrafiken är klart över satta gränsvärden.
- Planområdet ligger inom område för starkt riksintresse, framför Ornäsloftet.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

För att upphäva strandskyddet krävs särskilda skäl, detaljplanen är prövad enligt miljöbalken. För vidare beskrivning se planbeskrivningen, rubrik *Planens konsekvenser* och dess under-rubrik *Strandskydd*.

Det är i dagsläget tre aktiva lag som tränar och spelar match på Ornäs IP. Synpunkten noteras.

Detaljplanen möjliggör enbart bostäder på den yta som idag upptas av Ornäs IP. Resterande ytor och funktioner kommer att kvarstå samt utvecklas.

Det kommer inte att vara lämpligt att ha fortsatt brasa på befintlig grusyta då avståndet blir för kort till bostäder. Husbilar kommer även fortsättningsvis att kunna ställas upp över dagen.

Beslutet att samlokalisera Ornäs IP och Torsångs IP togs av fritidsnämnden den 19 december 2017.

Ett genomförande av detaljplanen kommer inte att innebära att befintlig ängsmark försvinner.

En riskutredning är framtagen som visar Bergslagsbanans olycksriskpåverkan på detaljplanen samt de åtgärder som bör tas. Utredningens resultat presenteras i planbeskrivningen under rubriken "Övergripande riskbedömning, farligt godsled".

Riktvärdena enligt *Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader* klaras. Detaljplanens utformning har skett utifrån att riksintresset kulturmiljöns värden ska bevaras.

Inkomna synpunkter vid samrådet**Plan- och markkontorets kommentar**

- Området är ett gammalt industriområde där hyttverksamhet och träkolning med tjärdalar förorenat marken.
- Populärt strövområde och används dagligen av hela byns invånare för promenader och att sitta ner och se på fotboll för alla ålderskategorier.
- Privatpersonen vill deklarera området som klart olämpligt för bebyggelse.

Arkeologisk utredning har skett, slutundersökning kommer att genomföras. Sanering av marken kommer att genomföras. Området kommer även fortsättningsvis att vara ett strövområde.

Synpunkten noteras.

5 MYNDIGHETER, SAMMANSLUTNINGAR, KOMMUNALA NÄMNDEN, FÖRVALTNINGAR, BOLAG OCH ÖVRIGA

5.1 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (2019-10-15)

- Avstår att yttra sig i ärendet.

5.2 Dalarnas Fotbollsförbund (2019-10-15)

- Kommunen har fört dialog med Ornäs BK som för närvarande har tre aktiva lag i föreningen.
- Att bygga bostäder på ortens enda stora aktivitetsyta med omfattande verksamhet behöver föregås av en plan för ersättningsanläggning. Ersättningsanläggningen behöver bättre beskrivas och planläggas, såväl omfattning och tidplan, som säkerställer en ändamålsenlig fotbollsverksamhet även i fortsättningen.
- Ersättningsytan behöver vara av samma eller bättre standard än nuvarande. Faciliteter som omklädningsrum, klubbbrum/samlingslokal, läktare och förråd behöver säkerställas.
- I all planering av bostäder, med ökad inflyttning till orten som en konsekvens, torde det vara självklart att även planera för en aktiv fritid och hållbar utveckling. I detta fall gör kommunen tvärt om. Bygger bort en aktivitetsyta på orten.
- Dalarnas fotbollsförbund och Dalarnas idrottsförbund medverkar gärna som remissinstans i liknande utvecklingsarbeten i framtiden.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

5.3 Trygghet och hållbarhet/Hållbar utveckling (2019-10-15)

- 93 lägenheter anses vara en tämligen extensiv tolkning av ställningstagandet i "Samordnad översiktlig planering Falun och Borlänge – området mellan städerna", där det anges att det är väsentligt att ta till vara kulturvärdena i miljön i Ornäs, och att enstaka ny bebyggelse endast bör tillåtas i direkt anslutning till befintlig bebyggelse.

Då översiktsplanen är nyare än "Samordnad översiktlig planering Falun och Borlänge – området mellan städerna" ersätts dess innehåll av översiktsplanens i det avseende de är motstridiga. I översiktsplanen pekas Ornäs ut som en av de serviceorter där ytterligare bostäder bör uppföras. Detta ska dock ske utifrån att kulturvärdena inte tar skada.

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

- Detaljplanen möjliggör bostadsbebyggelse i ett ur flera synvinklar strategiskt läge, främst för att skapa ett miljömässigt hållbart Borlänge.
 - Gång- och cykelavstånd till kommersiell och offentlig service samt kollektivtrafik skapar förutsättningar för hållbart resande.
 - Bostadsbebyggelsen innebär ett ökat underlag som kan stärka serviceorten och dess förutsättningar för hållbara transporter.
 - Positivt att befintlig infrastruktur kan nyttjas.
 - Sett ur ett strandskyddsperspektiv är det fördelaktigt att ianspråkta redan exploaterad mark jämfört med jord- och skogsmark.
 - Buller är en riskfaktor ur ett hälsoperspektiv.
 - Den kvalitativa riskanalysen bör ligga till grund för fortsatta ställningstaganden.

 - Detaljplanens bestämmelser torde vara tillräckliga för att minimera skaderisken i samband med höga vattenflöden.
 - Redan i planeringsstadiet bör förutsättningar för hållbara trafiklösningar skapas.

 - Positivt om husen kan ha passivhusstandard, materialval godkända enligt Sunda Hus/ Byggvarubedömning. Gemensamhetslokaler för verktygspool, hobbyverksamhet, odling är också positivt. Det är viktigt att dessa ambitioner står fast och realiserar i den fortsatta processen.
 - Det framgår inte av planbeskrivningen hur den möjliggör byggande av trä enligt kommunens träbyggnadsstrategi.
 - Avfallshantering bör ske enligt de nya föreskrifterna om avfallshantering antagna 2019-05-21.
 - Det nämns att återvinningsstationen behöver flyttas, men inte vart. Återvinningsstationen servar hela Ornäs och dess placering har betydelse för möjligheten att på ett enkelt sätt sortera sitt avfall.
 - Det anges att det är viktigt att den fysiska miljön upplevs trygg och säker, särskilt för barn, ungdomar, funktionsnedsatta och äldre. Det är dock inte tydligt på vilket sätt detaljplanen särskilt tar hänsyn till dessa gruppers behov av trygghet eller vilka särskilda åtgärder som ska vidtas för att säkerställa detta.
- Synpunkten noteras.
- Synpunkten noteras.
- Synpunkten noteras.
- Synpunkten noteras.
- Synpunkten noteras.
- Synpunkten noteras.
- Synpunkten noteras. Utformningen och anläggandet av allmän platsmark (iläggningsplats, väg, gata, park och natur) utgår från den kvalitativa riskanalysen.
- Synpunkten noteras.
- Placeringen och utformningen av parkering, iläggningsplats, bostadskvarter, småbåtshamn och Kvarnviksvägen har utgått ifrån att hållbara trafiklösningar ska skapas. Detaljplanen kan inte säkerställa någon av dessa åtgärder. Däremot arbetar kommunen proaktivt för att detta ska verkställas.
- Detaljplanen kan aldrig styra en byggnadsstommes material (om det inte krävs för t.ex. rasrisk). Detta innebär att det är möjligt att använda valfritt material. Planbeskrivningen har justerats.
- Plan- och markkontoret utreder tillsammans med Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI AB) en alternativ yta för återvinningsstationen. Ytan ligger i centrala Ornäs nära Torsångsvägen.
- Generellt så utformas detaljplanen utifrån att bland annat god tillgänglighet ska vara möjlig att uppnå. Detaljplanen möjliggör dock bara att en trygg och säker miljö kan skapas, att förutsättningarna finns. Det går inte på detaljeringsnivå att säkerställa exakt hur detta ska ske.

Inkomna synpunkter vid samrådet**Plan- och markkontorets kommentar****5.4 Borlänge Energi (2019-10-15)**

- Kapacitetsbehov från exploatören är inte fastställt i dagsläget. En ny nätstation kan behövas inom fastigheten.

Under den fortsatta planprocessen har det framkommit att den befintliga kapaciteten är tillräcklig. Ingen ny nätstation krävs.

5.5 Ornäs BK, styrelsen (2019-10-15)

- Fotbollsklubben bildades 1982. För närvarande har klubben tre flick-/damlag i seriespel: A-lag i div II, F-17 och F-15 (65 spelare och 17 ledare).
- Föreningens önskan är att i första hand och så länge som det är möjligt få fortsätta finnas och verka på Ornäs IP.

Plan- och markkontoret informerar Ornäs BK när intrång på planen behöver göras samt när planen inte längre går att nyttja. Detta är i dagsläget oklart och styrs till stor del av när utredningar behöver genomföras. Synpunkten noteras.

- Föreningen riktar ett tack till kommunen för att hittills behövliga utredningar har anpassats till föreningens verksamhet vilket inneburit att verksamheten har kunnat fortskrida under 2018 och 2019.
- Föreningen önskar lika förutsättningar vid sin ersättningsplan vid Ornäs skola som de har idag. Vilket innebär klubbstuga med kansli, omklädningsrum, förråd, kiosk, tvättrum, högtaleri, belyst plan, resultattavla som läktare. Helt centralt är att föreningen får sälja reklamplatser (skyltar) vid och runt planen då det är den största inkomstkällan för föreningen.
- Ornäs BK ser inget problem med samverkan med Torsångs IF gällande nyttjande av planen i Ornäs även för deras räkning. De är positiva till en konstgräsplan i Torsång, samverkan framför allt under vinter-/tidig vårsäsong. Verksamhet på någon annan befintlig plan har föreningen inte kommit överens om. Flytt till Tunets IP är inte ett alternativ. Att detta alternativ finns med i planbeskrivningen känner föreningen oro inför.
- Den nya anläggningen vid Ornäs skola bör stå klar när Ornäs IP inte längre får nyttjas. Den garanti föreningen har för nyanläggning är endast ett inriktningsbeslut, och då endast för bollplaner inklusive förrådsalternativ, ej uttryckligen för omklädningsrum eller övriga faciliteter.
- I konsekvensbeskrivningen anges att Ornäs IP:s framtida användning är osäker ifall detaljplanen inte genomförs. Där vill föreningen invända – självklart måste nollalternativet vara att fortsatt fotbollsverksamhet bedrivs vid Ornäs IP! Något annat har inte framkommit i den dialog med kommunen som hittills varit.

Det finns ett politiskt beslut att anlägga en elvamannaplan vid Ornäs skola, denna planeras att belysas. Det är dock inte aktuellt att uppföra byggnader, tavla, läktare m.m. vid denna plan. Torsångs IP är huvudersättningsplanen och det är även där omklädningsrum, kansli m.m. kommer att uppföras.

Synpunkten noteras. Det anges inte i planbeskrivningen att Ornäs BK ska flytta till Tunets IP.

Det finns ett politiskt beslut att utreda möjligheten att anlägga en elvamannaplan vid Ornäs skola, tidplan är inte satt. Torsångs IP är huvudersättningsplan och det är även där omklädningsrum, kansli m.m. kommer att anordnas.

Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Inkomna synpunkter vid samrådet

- Varför bebyggs inte i första hand de områden som kommunen i översiktsplanen pekat ut i Ornäs närhet (Oberget, Barkargärdet) och varför tas de områdena inte upp och belyses som alternativ i konsekvensbeskrivningen?

Föreningen ställer sig frågan hur bostadsbyggande på Ornäs IP kan vara hållbart och resurs-effektivt med tanke på att så många faktorer talar emot byggande på platsen:

- Markföreningar kräver kostsam sanering, föreningar planeras att lämnas kvar så att barn och vuxna behöver skyddas från direktkontakt, förbud mot odling.
- Bullernivån överskrider för uteplats, är lägenheter <math><35\text{ m}^2</math> med höga bullernivåer en god boendemiljö?
- Grundläggningsförhållandena innebär att pålning kommer att krävas för delar av föreslagen bebyggelse.
- Förekomst av radon innebär att grundläggning och byggnader måste utföras radonskyddat.
- Kommunens dagvattenstrategi säger att allt dagvatten som har låga till måttliga föroreningshalter ska infiltreras eller fördröjas. Enligt planförslaget ska dagvatten från bostadsområdet släppas ut direkt i Ösjön utan fördröjning eller rening. Orsaken framgår inte av planförslaget.
- Påverkan på landskapsbilden sedd från Ornäsloftet konstateras.
- Utsikten för närboende begränsas helt.

Plan- och markkontorets kommentar

Se ämnesrubrikerna "Kommunen behöver bygga bostäder" och "Alternativa lokaliseringsområden för bostäder". Oberget och Barkargärdet ligger på ett avstånd från Ornäs som innebär att den eventuella bebyggelsen inte är en förstärkning av serviceorten Ornäs.

Det finns olika krav på rening av marken utifrån markanvändning. Är marken avsedd för boende klassas det som känslig markanvändning vilket innebär att viss sanering krävs. Är marken avsedd för t.ex. verksamheter eller tillfällig vistelse så klassas det som mindre känslig markanvändning. Sett till markanvändningen natur, park, väg, gata och småbåtshamn och de föroreningsnivåer som finns krävs det ingen sanering för denna yta. Då vissa ytor kommer att iordningsställas vilket innebär att översta lagret jord tas bort försvinner även risken för direktkontakt. Då hytt-, gruv- och övriga verksamheter bedrivits i Borlänge och Falun så är det inte ovanligt att man avråder från odling. Gällande bullerriktlinjer klaras.

Grundläggningen planeras att till största del ske med platta på mark, ifall pålning krävs för vissa byggnader så är detta inget ovanligt i Borlänge då marken till stor del består av silt. I Borlänge kommun ska all bebyggelse utföras radonsäkert.

Planbeskrivningen är justerad utifrån kommunens nya dagvattenstrategi.

Landskapsbilden kommer att förändras men anses inte påverka kulturvärdet negativt. Närboende kommer att få en begränsad utsikt.

Inkomna synpunkter vid samrådet

Plan- och markkontorets kommentar

- Det finns stor potential att utveckla området mellan Ornäs Båtklubb och Ornäs IP för att stärka riksintresset för friluftsliv på Ösjön. Ornäs IP's parkeringar och delar av klubbstugan inklusive fler toaletter, skulle kunna nyttjas till värmestuga av utövare av vintersporter på Runn. Föreningen tycker att det är olyckligt att planförslaget föregriper den fördjupade översiktsplanen för Runn.
- Planområdet utgör Ornäs sista tillgängliga öppna yta mot Ösjön och riksintresset för friluftslivet! Föreningen ser inte hur "säkrandet" av en båtiläggningsplats som redan finns, "säkerställande" av en småbåtshamn som redan finns, samt att anlägga en gångväg där det idag är fria ytor ned till stranden, kan förbättra tillgängligheten till riksintresset för friluftsliv? Inte heller hur riksintresset skyddas genom upphävande av strandskyddet.
- Ersättningsanläggning för fotboll måste anläggas. Dels för nuvarande verksamhet men även för att rymma tillkommande fotbollsspelare i de planerade nya bostadsområdena Ornäs-Torsång.
- Föreningen kan inte se att några miljökonsekvenser av planförslaget redovisas.
- Friskrivandet från strandskyddet ägnas 6 sidor medan inverkan på riksintresset för kulturmiljö ägnas en mening. Bör inte konsekvenser på riksintressen beskrivas mer utförligt?

Synpunkten noteras.

I och med att marken detaljplaneläggs så "låser" man markanvändningen. För att kunna ändra markanvändningen så krävs det att detaljplanen ändras vilket då sker genom en ny detaljplaneprocess (samma process som nu genomförs). Genom detaljplaneläggning av t.ex. småbåtshamnen och parken så provas lämpligheten av det som detaljplanen möjliggör. Vid kommande bygglovsprövning ska det som prövats i detaljplaneskedet inte prövas igen. De ytor som anges som fria ytor ned till stranden arrenderas idag av Ornäs båtklubb. Gällande arrendeavtal styr inte huruvida området får stängslas. Genom detaljplanen säkerställs det att allmänheten alltid kommer att ha rättigheten att gå längs med vattnet genom småbåtshamnen. Se även ämnesrubrik "Utveckling av friluftslivet". Se ämnesrubrik "Ornäs IP".

Se planbeskrivningens rubriker; "Förenligt med 3,4 och 5 kap. miljöbalken", "Natur och vatten", "Landskap", "Luftmiljö", "Förorenad mark", "Arkeologi", "Bostäder", "Ornäs hamn" och "Konsekvenser av planens genomförande".

Förfarandet att upphäva strandskyddet regleras i plan- och bygglagen. Bestämmelser om vilka krav som ska vara uppfyllda för att strandskyddet ska kunna upphävas finns i miljöbalkens sjunde kapitel och i plan- och bygglagens fjärde kapitel. I lagen så är det tydligt beskrivet vad som behöver utredas, beskrivas samt motiveras vid ett upphävande. Därav det omfattande materialet. Planbeskrivningen har justerats med ytterligare rubriker under "Planens konsekvenser" samt utförligare beskrivningar gällande riksintresset för kulturmiljö.

Inkomna synpunkter vid samrådet**Plan- och markkontorets kommentar****5.6 Polismyndigheten (2019-10-14)**

- En fastighets- och markägare har stora möjligheter att förebygga brott och därmed skapa förutsättningar för större upplevd trygghet bland medborgarna. Det handlar om hur byggnader konstrueras, vilken insyn, belysning och vilka fysiska skydd som finns samt hur oattraktivt objektet därmed är för en gärningsman.
- Miljön ska vara sådan att i första hand oskyddade trafikanter har en så säker trafikmiljö som möjligt. Barn som cyklar till skolan ska kunna göra det på ett tryggt sätt. Barn som passerar vägar likaså. Personer som befinner sig i trafikmiljön ska uppleva den som trygg, god sikt och belysning.
- Lokalpolisområdet Borlänge deltar gärna i den fortsatta dialogen kring hur tryggheten kan integreras i detaljplanen.

Synpunkten noteras samt vidarebefordras till exploitören och Ornäs båtklubb.

Detaljplanen möjliggör att trygga och säkra gång- och cykelvägar kan anläggas samt sammankopplas med det övriga gång- och cykelvägnätet.

Efter samrådsskedet har ett möte ägt rum med lokalpolisen.

5.7 Statens fastighetsverk (2019-10-11)

- Statens fastighetsverk (SFV) är en myndighet som förvaltar vissa delar av statens fasta egendom. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter som är av stort kulturhistoriskt värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller har donerats till staten.
- I anslutning till planområdet förvaltar SFV Ornässtugan som är byggnadsminne sedan 1935. Ornässtugan är belägen tvärs över viken från planområdet. Planområdet och Ornässtugan omfattas av riksintresse för kulturmiljö värden och riksintresse för friluftsliv.
- SFV har inga synpunkter på planförslaget då det tar hänsyn till kulturmiljö och allmänhetens tillgänglighet (friluftsliv).
- Enligt planbeskrivningen ska hänsyn tas till kulturlandskapet inklusive utblickarna från Ornäsloftet. Detaljplaneförslagets utformningsbestämmelser reglerar bebyggelsens högsta höjd, volymer, material och kulörer vilket SFV finner tillfredställande.
- Planförslagets användnings- och utformningsbestämmelser säkrar gång- och cykelstråk längs Kvarnviken genom planområdet till Ornäs kvarn där stråk mot Ornässtugan tar vid.
- SFV bedömer att Ornässtugan inte påverkas av genomförandet.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- 5.8 Barn- och utbildningsnämnden (2019-10-02)**
- Barn- och utbildningsnämnden ställer sig positiv i ärendet. De vill särskilt betona att planen ger ökat behov av antalet platser inom förskola och skola. Detta behov bör beaktas och säkerställas i det fortsatta arbetet.
- I den aktuella detaljplanens fortsatta arbete kommer inte det ökade behovet av antalet platser inom förskola och skola att beaktas. Detta behov behandlas i *Beredningsgrupp projekt förskola/skola*.
- 5.9 Omsorgsnämnden (2019-10-01)**
- Omsorgsnämnden har inte några invändningar mot förslaget.
 - Nämnden vill understryka vikten av tillgänglighet. De föreslår separerade gång- och cykelvägar samt att det möjliggörs vila i parkmiljö såväl som längs med gångvägar.
 - Önskemål om överskådlighet genom belysning samt att inte placera ut för mycket buskage för att öka känslan av trygghet.
 - Samtidigt som cykel-, gång och kollektivtrafik prioriteras är det aktningsvärt att påpeka att det förekommer personer som behöver bilfordon för framkomlighet.
- Synpunkten noteras.
- Detaljplanen möjliggör att en separerad gång- och cykelväg längs med Kolstigen kan anläggas. I den nya parken kommer sittmöjligheter att iordningsställas.
- Synpunkten noteras och förs vidare till stadsmiljö samt exploatören.
- Parkering inom bostadsfastigheten kommer att iordningsställas enligt kommunens parkeringspolicy. Inom parkmarken kommer en parkering att anläggas för besökare till området samt de som nyttjar iläggingsplatsen.
- 5.10 Hyresgästföreningen (2019-09-27)**
- Ordförande i hyresgästföreningen är för att det byggs i kommunen. Men medlemmar och boende i området tycker att det är helt fel plats att bygga på!
- Synpunkten noteras.
- 5.11 Region Dalarna, Kollektivtrafikförvaltningen (2019-09-24)**
- Kollektivtrafikförvaltningen ser inga problem att bedriva befintlig kollektivtrafik med den föreslagna planbeskrivningen. Framkomligheten för busstrafik i området ska säkras under byggtiden.
- Synpunkten noteras.
- 5.12 Borlänge Villaägarförening (2019-09-23)**
- Borlänge Villaägarförening är positiv till detaljplaneförslaget.
- Synpunkten noteras.
- 5.13 Räddningstjänsten DalaMitt (2019-09-20)**
- Räddningstjänsten DalaMitt anger att det ser ut som att plan- och markkontoret har fått med allt utifrån aspekten risk och säkerhet.
- Synpunkten noteras.
- 5.14 Telia Sverige, Skanova (2019-09-19)**
- Skanova har inget att erinra.
- Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar**5.15 Kultur- och fritidsnämnden (2019-09-11)**

- Kultur- och fritidsnämnden har inget att erinra.

Synpunkten noteras.

5.16 Trafikverket Region Mitt (2019-09-04)

- En vibrationsutredning behöver tas fram. De lokala förutsättningarna kan föranleda problem med vibrationer. Utredningen ska ta hänsyn till framtida trafik. Vibrationsnivån i bostäder ska inte överskrida 0,4 mm/s vägd RMS12 vid fler än fem tillfällen natt ÅDT.
- Trafikverket har inget emot bullerutredningen.
- Vad gäller riskbedömning av farligt godstransporter på järnväg hänvisar de till Länsstyrelsen. Inga riskreducerande åtgärder får göras på järnvägsfastigheten.

En vibrationsutredning är under framtagande, den ska vara klar innan detaljplanen antas.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

5.17 Miljönämnden (2019-10-18)

- Miljönämnden har inga synpunkter på den text som handlar om förorenad mark. Grävning eller ytterligare undersökning inom planområdet kräver en anmälan om avhjälpandåtgärd.
- En lek- och rekreationsyta kan medföra störning för boenden i nära anslutning och bör placeras så långt bort från bostadshus som möjligt eller på annat sätt minimera risk för störning.
- Vid en utökning av båthamnen bör det tas i beaktande att buller från båtar och transporter till och från båthamnen kan komma att störa boenden.
- Avfallshantering bör ske enligt de nya föreskrifterna om avfallshantering i Borlänge kommun.
- Det framgår inte av planbeskrivningen hur den möjliggör byggande av trä enligt kommunens träbyggnadsstrategi.
- Gång- och cykelavstånd till offentlig och kommersiell service och kollektivtrafik skapar goda förutsättningar för hållbart resande och innebär i sig ett utökat underlag som kan stärka serviceorten och dess förutsättningar för hållbara transporter ytterligare.
- Det är positivt att den nya bebyggelsen drar nytta av befintlig infrastruktur vad gäller väg, VA och närvärmeverk.

Synpunkten noteras.

Rekreationsyta kommer att planeras på grönytan mellan bostadsområdet och småbåtshamnen. Marktillgång och tillgänglighet får prioriteras framför risken att någon upplever sig störd.

Bullerutredningen har kompletterats med buller från småbåtshamnen och mataffärens utvändiga tekniska anläggningar. En sammanfattning av resultatet har förts in i planbeskrivningen.

Planbeskrivningen har justerats gällande hänvisning till de nya föreskrifterna om avfallshantering antagna 2019-05-21.

Detaljplanen kan aldrig styra en byggnadsstommes material (om det inte krävs för t.ex. rasrisk). Detta innebär att det är möjligt att använda valfritt material.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Inkomna synpunkter vid samrådetPlan- och markkontorets kommentar

- De negativa konsekvenserna av hävning av strandskyddet på land är inte stora. Det är smart att använda redan exploaterad mark jämfört med att ta anspråk på ny mark på jordbruks- och skogsmark.
- Det är positivt om de hus som planeras är av passivhusstandard och kan vara plusenergihus, liksom att materialvalen är godkända enligt Sunda hus/ Byggvarubedömningen. Gemensamhetslokaler för verktygspool, hobbyverksamhet, odling som planeras är också positivt.

Synpunkten noteras.

Synpunkten noteras.

Under samrådstiden gick även kommunen ut med ett frågeformulär till de boende för att ta reda på vad de skulle vilja ha i parken som planeras att skapas inom planområdet. Anordningar kan även komma att ske inom kommunens parkmark söder om planområdet. Frågeformuläret bestod av att sju föreslagna åtgärder fick rangordnas (1 för det man helst vill ha, sedan fallande skala ner till sju) det fanns även möjlighet att ange egna förslag. Det inkom tio blanketter från enskilda och en gemensam blankett ifylld av 12 stycken närboende. Summering av blanketterna har skett med hjälp utav Bordaräkning. Representanter från kommunen och Borlänge Energi träffade vid två tillfällen elevrådet på Ornäs skola för att samla in elevernas åsikter. Elevrådet bestod av representanter från 7:e-9:e årskursen. Mellan tillfällena tog representanterna reda på vad deras klasskamrater hade för åsikt. Varje klass (3 klasser) redovisade ett gemensamt resultat, de tre resultaten har sedan sammanförts till ett. Nedan redovisas de inkomna åsikterna.

ÅTGÄRD	RANGORDNING		
	Enskilda (10 st)	Gemensam (12 st)	Skolelever (3 st)
Bekväma möbler som man kan sola eller vila på	2	2	1
Utegyms	2	2	2
Grillplats	2	6	
Boulebana	7	4	3
Utsiktsbänkar med väderskydd	6	6	3
Naturleksslinga (t.ex. stenar och omkullvälta stockar som det går att balansera samt leka på)	5	5	12
Fler sittplatser/ sittmöbler	1		11
Eget önskemål:			
- Pumptrackbana		1	
- Ladduttag			5
- Basketplan			5
- Fotbollsplan	8		7
- Paintball			7
- Minigolf			7
- Padelbana		8	
- Plats att låsa moppen	9		
- Grusparkering			10

Kommunen kommer att planera parkmarken utifrån de inkomna åsikterna.

Planhandlingarna justeras i enlighet med vad som ovan angivits. Utöver detta justeras planhandlingarna även enligt följande:

- De två nordligaste husen och dess byggrätter har tagits bort.
- Plangränsen, naturområdet och kvartersmarken för bostäder har justerats i norra delen.
- Plangränsen har justerats så att planområdet omfattar delar av Tomnäsvägen, planläggs som *väg* (VÄG).
- Ett mindre område i planområdets södra del har fått ändrad markanvändning, från natur till småbåtshamn.
- llägningsplatsens utseende har justerats.
- Den allmänna parkeringen har justerats samt förlagts inom allmän plats gata.
- En teknisk anläggning möjliggörs öster om Kvarnviksvägen.
- Vändplanens läge har justerats.
- Planbestämmelser som anger plushöjder för Kvarnviksvägen där bostadskvarterets gränder planeras att anslutas har tillkommit.
- Planbestämmelsen f_1 har ändrats från *Entréer ska placeras på fasad som vetter bort från Bergslagsbanan* till *Utrymning ska kunna ske via fasad som vetter bort från Bergslagsbanan*.
- Planbestämmelsen m_1 har ändrats från *Lägsta golvnivå +112,8 (RH2000)* till *Lägsta golvnivå +111,3 (RH2000)*.
- Planbestämmelsen *Största byggnadsarea är 220 m²*, byggnader får sammanlänkas på våning två och tre har tillkommit inom bostadskvarteret.
- Planbestämmelsen *Största byggnadsarea är 300 m² (e₄)* har tillkommit för småbåtshamnen.
- Byggrätten i småbåtshamnens södra del har förskjutits en bit norrut.
- Planbestämmelsen *Endast kran får uppföras (f₅)* har tillkommit inom småbåtshamnen.
- Mindre justeringar av administrativ karaktär.

Sammanfattningsvis bedömer plan- och markkontoret att detaljplanen, efter föreslagna justeringar, kan ställas ut för granskning.

SAMHÄLLSBYGGNADSSEKTORN
Plan- och markkontoret, maj 2020

Gabriel Barrio
planchef

Marie Arkebäck
planarkitekt